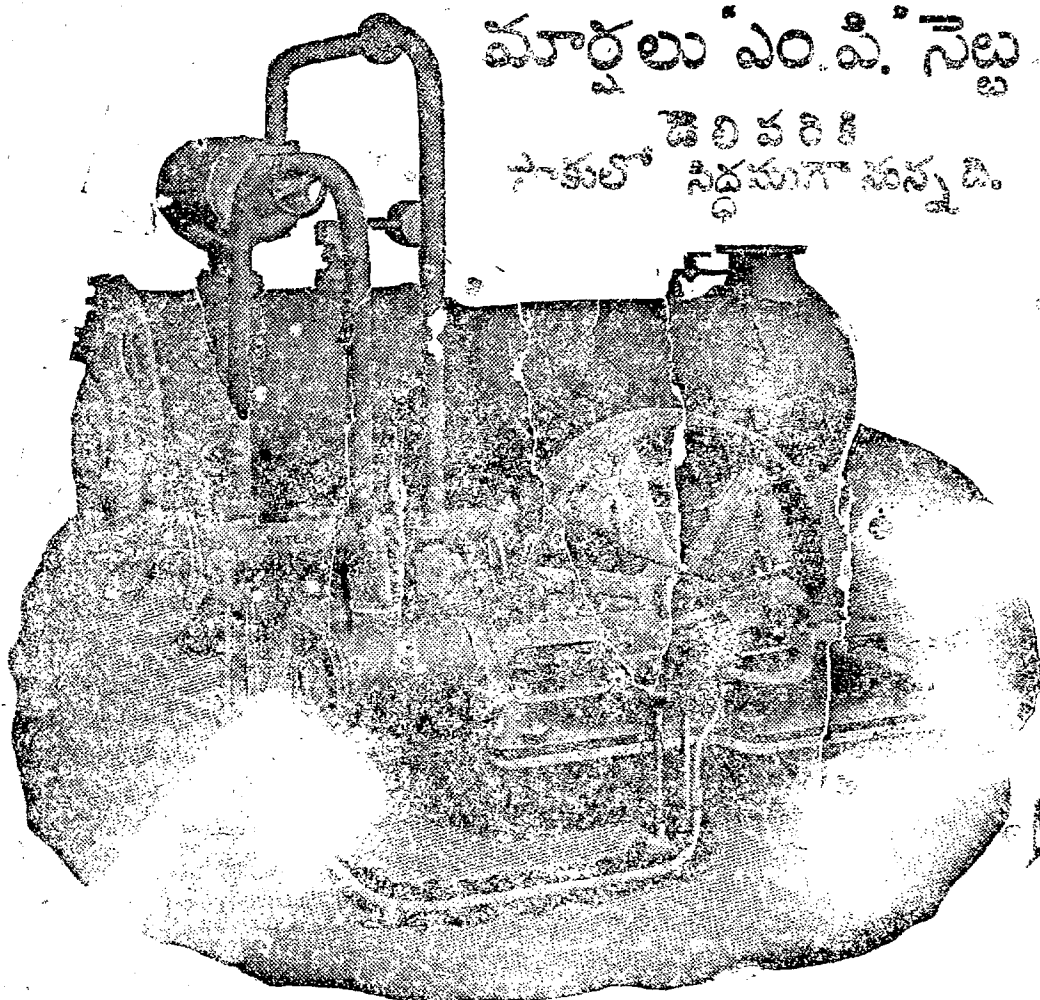

30087 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 3. } డిసెంబరు 1921 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 26 తేది బుధవారము } No. 170.
సంపుటము. ౮ } సంచిక ౧౭౦

మార్బలు 'ఎం.పి.' నెట్టు

డెలివరీకి
సాకులో సిద్ధముగా ఉన్నది.

బాయిలర్లు, ఏజెంట్లు, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై వంగు
మొనలగివాటిలో పయిన ఉండవచ్చు మార్బలు 'ఎం. పి.' మార్బ్ నెట్టు
డెలివరీ వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1808

మార్బలు సగుం డి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కాన్ పోస్ట్ రిజిస్టర్డ్, బొంబాయి.

నెం. 9. సెకెండు లైను చీట్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏదీధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
నంత మాత్రమున నయమగును.
సులభ పేల 0-10-0 అణాలు

మోసానితైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

తామర తైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0

పండ్ల పొడి

డబ్బి 1-కి 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి - మదరాసు.

ఒంటిపాళ్లములో టా తుపాకి ముప్రసిద్ధము కం వెనివారిచే
ఫౌజుబద్దది. (8088)

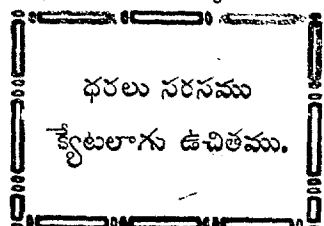

౧౨ నెంబరు.

కాళ్ళము-3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును.

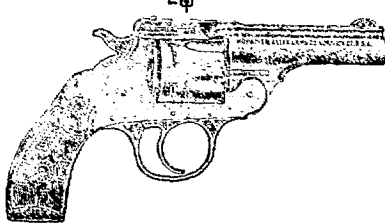
యం. వి. రామానుజం శైట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మృగము.

ధరలు సరసము
కేటలాగు ఉచితము.

చిన్నవి. కేటలాగ్ నెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరకును.

[ప్రాసెసింగు ౧౮౬౩ సం.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తత్తణి మే

ప్రాసిన తపాళా ఖర్చులు కూడను ఆచేషించక ఇవ్వడే మీర
ఒక ప్రతి "కామ శాస్త్రము" కంపెదము.

త్వరపడుడు!

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆరోగ్యనిగ్రహ యావళాలయము, 36, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నారీ మనోహర పత్రి పనులు

విశాఖపట్టణము

మూలధనము - లక్ష రూపాయలు
వంతువిలువ - ఒకరూపాయ

ఉద్దేశము

1. కను కను జాతుల మేలుకరణపత్రి మనదేశములో పండించుట.
2. పరివాండ్రుల చేతనలూ వడికించి వివిధములగు బట్టలు కేయించుట.
3. పనివాండ్రుల జరూరయిన మూలధనము స్వల్పనష్టకీ అప్పు నిచ్చుట.
4. ప్రతివోట ప్రాంతానికొక సచ్చటచ్చట రయారగు చున్న నూలుబట్టల వ్యాపారమైన భరతు కొనుట.
5. నూలుబట్టలను, బట్టల నేయడము అనుభవకాలుల ద్వారా కేయించుట.
6. లాభములో నాలుగవ వంతు కేకసేనకు వినియోగ పరచుట.

విజయం

ప్రతి గ్రామములోను వంతుదార్లను చేర్చుట, దీనిలోను స్థాపించి, నూలు వడికించి బట్టలను నేయించుట మొదలగు పనులకుగాను జీతము కిరూషను వైని యేజింట్లు కావలెను.

లక్ష్మీరాజు -

అప్పలస్వామినాయుడు,

(3168)

స్థాపకుడు.

స్వదేశ వాస్తవికత వస్తువులు.

గట్టి పని! వెల సరసము!!

ప్రకృతమైన ఉక్కుతో తయారుచేయబడు చున్న చిన్న, పెద్దనైజుల మడతచాకులు, పేనా కత్తులు, బత్తాయికత్తులు, లీవరు విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడుచున్న అన్ని నైజుల యిత్రడి కప్పతాళములు, ఇనుపకప్పతాళములు, మేలయిన ముగలికత్తులు, ఇత్తడి యినుముకలిసిన కప్పతాళ మాలు, మంచి తాళములతో బండ్లబస్త్ర చేయ బడిన యినుపపెట్టెలు వగైరా సామానులు మా కిర్యాగారమున తయారు గడుచున్నది. (3081)

భరఖాస్తుల పండిన ధరలు తెలుపబడును.

వర్తకులకు సరసమైన కమీషన్ నియమము.

తంతి చిరునామా: } బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో.,
"ఇ.దస్తీను" } కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.
పెద్దాపురం. } పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

మరియు చంద్ర కమిని

గనెసి - అను సెగరోగమునకు కురూరము.

వర్షములేదు. సివికారిలో పనిలేదు. ఎటువైపు వెళ్తున్నావో, అను మూడు విధముల సెగరోగమును మూడు పూటలలో మాన్యును. శ్రీల కునుమ వ్యాధులకు దూడ ఇది రాజ్ ధము. డబ్బీ 1-కి వెల 2-4-0

1 చండ్రి (యలయచందనమున కనుపానము) డౌన్సు 3-0-0

1251

ఋతుశోధక

ఋతుశూల మున్నగు గర్భాశయ వ్యాధులను బోగొట్టి సంతానము నొసంగు చింతామణి. డబ్బా 2-0-0

పీయూషము

కాఫీ, టీ, కోకోలకు బదులు. మంచినీరువలన. గుణము గల ఆయుర్వేదయోగము. డబ్బా 0-12-9

గంధర్వఘోష, రాయవరం, (గోదావరి)

వనావధినరస్పర్శిల్లా

రక్తహీనతన రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుటయందు పేర్కొనక గాంధీనది. భర 1-1-0
ఇండియా సిలీకానందు ఎచ్చటికైనను కపాలాభివృద్ధి పులికముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్.
నెం 144 ఫనసవాడీ బొంబాయి.

నమ్మకము (1842)
బంగారు, వెండిరత్నము
ముల నగలును ఇతరవస్తువులును
కావన యిచ్చిన పుచ్చుకొని
వైకము ఇవ్వబడును
ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి
గురుసామిశెట్టి కంపెనీ
25, చై నాబజారురోడ్, మదరాసు.

నగలు కాజ్యముగాను పూచీతోడను కలిపిన భరతుల తయారుచేసి విక్రయించుట కుంచబడును. తయారుచేసి లేనివాటిని అనిశ్చయముగా అర్హతమేరకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఒకసారి అర్హత యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్న వారి వలన మా సమ్మకము తెలిసికొనవచ్చును.

భృంగములకలైలము

(వైద్యచింతామణి)

భృంగములకలైలము :- కిరణులకు వర్షపాతమున, ముక్కులో ప్రతిదినమున నశ్యముచేసినను, కిరణిగములను బోగొట్టును.

భృంగములకలైలము :- కలకు పట్టింపిన కంటి కిరణములను బోగొట్టును.

భృంగములకలైలము :- అపస్తాంబోగమును ఉచ్చాద కిరణమును, కపరోగములను బోగొట్టును.

భృంగములకలైలము :- కలకెండ్రుకలను కుమ్మరి దలుకలె నల్లగాచేయును.

4 ఔన్సుల సీసా వెల రూ 1

1 పాను " " 3

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హాంస్ రోడ్,

మాంటు రోడ్ - మదరాసు.

(బుధ)

ఆంధ్ర పత్రిక చందా ఏర్పాటులు

1921 వ సం॥ మార్చి మొదటితేది నుండియును నీ క్రిందివిధమున చందాలు ఏర్పాట్లు చేయబడినవి.

దినపత్రిక సంవత్సరము	చందా రూ	24
" అర్ధసంవత్సరము	"	12 0 0
" మూడుమాసములు	"	6 4 0
" మాసమునకు	"	2 2 0
వారపత్రిక సంవత్సరము 1-కి	"	4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాను పంపబడదు.		

సంవత్సరాది సంచిక

దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	1	0	0		
దినపత్రిక సంవత్సరపు తక్కువ చందాదారులకు	1	4	0		
వారపత్రిక చందాదారులకు	...	1	4	0	
ఇతరులకు	...	...	2	0	0

ప్రస్తుతము పోస్టుల రూబులు ప్రకారము 0-2-00 రిజిస్టరు చార్జి అధిక మగుచున్నది. మీరే ముందుగ మజియార్లకు పంపిన ఈ ఖచ్చితగ్గును, పి.సి.ఎ. పంపినచో సామ్యముగా ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగా చేరుటయు పత్రికల పంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

"అమృత భవిష్యత్ ఫలదర్శి"

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి పుష్కలముగా కరము. ఇది మామకొనుటకు జాతకము, పుట్టిన తేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అవసరములేదు, నులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప స్వప్నికేటులను పొందినది. కల 1 రూ ప్రస్తుతం ఏలూరు సుబ్ జడ్జిగారికి ఆరే వారాయనావు పంతులు. బి. పి. బి. ఎ. గార్లు వ్రాసిరి. "రాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంకల్పము కలిగించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకములు కలయవారు యీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

2888

చోడవరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా

అమృతా నున్నది. 25 వ అక్టోబరునకు సిద్ధ మగును. కొలదిప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి గాన మీ ఆర్డరులను వెంటనే రిజిస్టరుచేసికొనవలెను. ఇత్యాది సంపూర్ణాంధికరణము; చక్కని పెద్ద అమృత; క్లబ్ కాగితము; సుమారు 200 పుటలు.

గాంధీమహాత్ముని

ఆరోగ్యదర్శని

(బు 870)

ప్రతి 1 కి 12 ఆ; 12 ప్రతులు రూ 8 లు;

సేతు బ్రదర్సు, మచిలీపట్నము.

నిర్దష్టముగ తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయ ఔషధములు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును.

తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,

19, హాంస్ రోడ్, మాంటురోడ్ - మదరాసు.

మిక్కిలి పుష్కలమగు యిండియా దేశమునందు మెదడునకు చలన గలుగుటకు మనుషాంద్యము వదలుటకును జ్ఞాపకశక్తి హెచ్చుటకును కలకెండ్రుకల తక్కువ యుగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిష్ఠియును పరిశుభ్రమును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టరు)

కలకెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు కగిన శక్తి కలనూనెయందు కలపు. చుండును పోగొట్టును. కిరణములకు వట్టు కంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. తన మెదడు గుటలన కండ్లకు కలుగు మాలివ్వమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును

కామినియా ఆయిలు కలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలంకను పురుషులకును, పెక్కుమందికి మహోపకారము మొనరించినది.

నేడు దీని నుపయోగించిచూడుడు.

వెల 2 కుబ్బడి 1.0-0 పి. సి. చార్జి 0.6-0 అటాము.

మాదుబుడ్లు 2-10-0 పి. సి. చార్జి 0.12-0 అటాము

పి. సి. మజియార్లకు కమీషన్ ధర్మ 0-2-0 ప్రత్యేకము.

ఆంగ్ల యిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

155 బామ్బాయ్, బొంబాయి.

D 126 W 100.

ఇకను శస్త్రమక్కరలేదు.

(8188)

శ్రీ దత్తాత్రేయ, ఆయుర్వేద (యస్త్రేట్) సంస్థానాధిపతులచే పోషించబడుచున్న శస్త్రమక్కర అట్టి అజీను పాపాబుచే నుపసద్ధముగా తయారుచేయబడి ఆ సేకయోగ్యతాపత్రములు దాదలిన మందుల వివరము:-

1. సిల్వరు పువ్వుకరు- ఇది రాచపుండ్లు, మేహరణములు, నుఖసంబంధమైన రణములు, తుపాకిదెబ్బలు పూనును. శరీరములో చిక్కుకున్న తుపాకిగుండ్లు, గాజు ముక్కలు, యినుపముక్కలు వగైరాలు అపలేపనలేకనే బయటికి తీయుటకు పనికివచ్చును. కత్తిపోట్లు వగైరాలున్నా, గోరుమట్టు, తామర, కలుపుకెత్తు, గజ్జి, కర్పాణి, మదమ నూలులవగైరాలు ఆమోఘముగా కుదురును. యాత్రు జీర జంతువులకు గాయములకు, జబ్బులకు పనికివచ్చును.

వెల తులం 1-కి రు 5-0-0.

ఒక కేసుకు పావుతులముందు గరిపోవును.

2. సిల్వరు లోషను- ఇది నోటిపూత, కాలిన పుండ్లు, రక్తవాళులనుండి కాయమున్న రక్తము నాపుటకున్న పువ్వులనుండి గుండెయను మున్నుటలో దీనికి మించిన మందు లేదని వాడుకలన మీకే తెలియగలదు.

వెల 1 అవున్సు బుడ్డి రు 1-0-0.

3. పాముకాటుకుమంగ- బుడ్డి 1-కి రు 1.

4. కాభియాత్ సులేమూని- ఇది యానాని కాస్త్రము ప్రకారముగా తయారుచేయబడినది. ఇది కండ్లు యెరుపు, నీటికాయలు, దురద, కండ్లకలక, యెండ చూడలే కుండుట మొదలైన యావత్తు కండ్ల జబ్బులకు వ్రాయుధము.

బుడ్డి 1-కి వెల రు 0-8-0.

5. కలరామాత్రా- i. మాత్రము 25 గల బట్టి 1-కి వెల రు 1-0-0. ii. తేజావీధరాకు అవున్సు సీసా రు 0-8-0. ఇది కలరావగైరా యావత్తు విరోచనములు, వాంతులు వగైరాలకు ఆమోఘముగా పనిచేయును.

6. పార్శ్వపునోప్పి వగైరా యావత్తు నోప్పలకు మందు- వెల సీసా 1-కి రు 0-8-0.

వై నుదహరించిన మంగులన్నియు బర్మా, వై నాదేశముల డాక్టరులు పుంగీ అను ఒక మహామహునివలన కనిపెట్టబడినవి.

ఇంకను వివరములు గోరువారు యీక్రింది చిరునామాకు వ్రాసిన బడయగలరు. వై నుదహరించిన మందులు పువ్వుల గించువిధము, అనుపానములు మందు పంపునపుడు తెలుపబడును.

Abdul Aziz Sahib,

Native Doctor

South Vallur and Vuvvur Estates

Thota-Vallur, Kistna District

ప్రతిఆంధ్రుడును చదువదగిన గ్రంథములు

(1) ఆంగ్లేయ సామ్రాజ్యచరిత్రము:- ప్రపంచములో పాతకభాగమును ఆంగ్లేయులు తెల్లు సంపాదించిరి తెలుపుగ్రంథము యు 1-1-0. (8207)

(2) అర్థశాస్త్రము:- మన దేశమున దర్శితభాష అధికముగ నుండుటకు కారణముల తెలుపుచు విశ్వవ్యాప్తమౌనది యగుటకు మార్గముల నూచించు గ్రంథము యు 1-4-0 ఈ రెండు పుస్తకము లేక కాలమున కొనువారికి పోస్టు ఖర్చు లుండవు. వలయువారు గ్రంథకర్త యగు మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్య, ఎం. ఏ. చక్రవర్తిపత్యగారు, మహారాజావారి కాలేజి, విజయనగరం అని వ్రాయవలెను.

శివామయతలెడలు

తలంబుకు మేలైనది. మెదటికి జలము. కండ్లకోగమును పోగిట్టును. వెల 6. ఖోస్సుల బుడ్డి రు 1. మొత్తముగా కొనువారికి మంచి కమీషను. విశ్వసాధం నుబ్బరామవైద్య ఆయుర్వేదపథ భవనము, (8175) కోపూరు. (నెల్లూరుజిల్లా)

కొన్ని ఆర్థిక సిద్ధాంతములు-

కొలది వర్సములక్రిందటికరిత, పాశ్చాత్యవాగ్ధికతయే ప్రపంచమును బ్రాణాధారమనియు, పరిశ్రామికపరిణామమే, అననరానుసరణీయమనియు బరిగణించబడుచు వచ్చెనుగా.

హిందూదేశపు దృష్టిపై ప్రాస్తవమై సంకుచితమై యుండెడిది. పాశ్చాత్యదేశములు తప్ప భారతవర్షమునకు, వేలు శతాబ్దము లేదని యెంచబడుచు వచ్చెను- పాశ్చాత్య పరిశ్రమలు, పాశ్చాత్యవిద్యావిధానము, పాశ్చాత్యసంఘనీతి, పాశ్చాత్య ఆర్థిక నిర్మాణములనులే మనదేశమున కాదర్శప్రాయము లైనవిగాని, వికలదృష్టిని, మనదేశమున కట్టి నిర్మాణములను లనువర్తించువా యని, యోచించినవారు స్వల్పముగ నుండవచ్చును-

పాశ్చాత్యులు రచించిన ఆర్థశాస్త్రములలోని కొన్ని నూత్రములు, దేశభుద్ధయమునకు సర్వసామాన్యముగ ననువర్తించినను, దేశసాంప్రదాయము ననుసరించి మార్పుకొన వలసి యుండును- వారి ఆర్థికసిద్ధాంతములలో నొకటి మనదేశము నకు విచిత్రముగ గనబడవచ్చును.

ప్రపంచముందు దేశములన్నియు ఒకమాక్కట్టునకే చేరబడినవి. ఏదేశములో తయారయిన వస్తువులైనను, ఆ దేశముననే ఖర్చుపడతలను సిద్ధాంతములేదు- అమెరికాదేశము ప్రపంచమున కంతటికిని, లాండ్లు మందులు మొ॥ సప్తము చేసినయెడల, ఇంగ్లాండు గుడ్డలు, ఇండస్టు, జపాను అగ్నిపైపైలు, కలములు, కాగితములు, రుప్సె, ఇండియాదేశములు ధాన్యము, గోదనులు, ప్రత్తి మొ॥ ప్రపంచమున కంతటికిని తయారుచేయుట ఒక ఆచారముగా నేర్పడి, క్రమముగా సిద్ధాంతమై పాశ్చాత్యగ్రంథములలో స్ఫుటముగా లిఖింపబడినది. కాబట్టి ప్రభుత్వములన్నియు తమ లై సెన్సులను తీసివేసికొని ఎగుమతి దిగుమతి పన్నులను కూడా అత్యల్పముగ చేయవలసి వచ్చినది. ఒక దేశమువారు, మతీయొక దేశములో భావోటుముగా వర్తకము చేసికొనవచ్చును. బలము గలిగిన దేశము, అగ్రసంపద ఉన్న దేశము, పరిశ్రామికభివృద్ధి గల దేశము, కొంచెము లోటుకగానున్న దేశములను కొల్లగొట్టవచ్చు నన్నమాట దోషిడి చేయవచ్చు నన్నమాట, సామంతరాజ్యము లయిన యెడల, వాటికి, వైన ఆకాశము క్రింద భూజీవి తప్ప, మొల ఆలకించువారయినను ఉండరు. వై నిర్మాణములను (ప్రీచేడు పాలిసి) అందురు. దానివలన ఏదేశపు ప్రత్యేకపరిశ్రమ ఆదేశవానులు, నిగ్రహకర్త గలిగి ఎక్కువ పట్టుదలతో, ఎక్కువ తెలివితేటలతో, చాలా ఎక్కువగా, అనల్పమైన వస్తుసముదాయము తయారు చేయునపుడు, అతిచౌకగా నుండుననియు, ప్రపంచము మేలు ఇంతత కాదనియు సిద్ధాంతము. ప్రభుత్వములు ఏదేశవాణిజ్యమును ఆపుచేయుట న్యాయము కాదనియు, ఏలయన తమకే లాభకరము కాదనియు ఆదేశవస్తువులే యయినచో బహుప్రాధికరణము తయారు కావచ్చుననియు మరియొక సిద్ధాంతము. చేతగాని హిందూదేశము గలదనుకొనుదు. కాగితముచేయుట చేత కాదు, హరిత్తవృక్ష తయారు చేసికొనలేదు, మన దేశముందు మాత్రమే తయారగు ఆవస్తువులే విదేశవస్తువులకంటె, కొంచెము అధికధరలకు తయారు కావచ్చును. ఆ విధముగానే మొదట లంకమైన గుడ్డలే మనచేతనాలు పరిశ్రమన వాళము చేసినది.

ఇన్ని నూత్రములు గ్రంథములందు గన్పట్టునుగాని అమెరికా ఇంగ్లాండు జపాను రాష్ట్రములు వై నూత్రములకు కట్టుపడి యుండలేదు- క్రిందటి కేతాబ్జులలో మాత్రము ఇంగ్లాండు తన ఫీచీ)డును ప్రకటించినది గాని నేటికిని అమెరికా మా కార్యము మా కాయవ్యము అనునట్లుగానే వర్తించుచున్నది-

పదగైత్రీ పాపాత్రాగుటకంటె నిలుచుండి నీరుత్రాగుట మేలన్న సంగతి మనకు నుగ్రహావ్యము. వివిధములకు దేశపరిశ్రమలు తయారగుటగాని వృద్ధిపొందుటగాని వీలులేదు. అమెరికాదేశమే నేటికి ప్రపంచమున కంతకు పెద్దమహుకారయి తులలేని భాగ్యసంపదతో నలరారుచున్నది. జపాను చిన్న దేశమయినను హిందూదేశమున ఏటేట కొల్లగొట్టి పీల్చి పిప్పి చేయుచున్నది.

ఆర్థిక నవసాగరిక సిద్ధాంతములని పేరుచెప్పి ఇంగ్లాండు అమెరికా జపాను దేశములు మనదేశమును కల్యాణవృద్ధిము చేయుచున్నవి. దేశపరిశ్రమలు అభివృద్ధిచేసినవి- ప్రస్తుత కాలమున వారి సిద్ధాంతములు మన కనుసరణీయములు కావు. ప్రత్తిపంట ఇంగ్లాండులో లేదు గనుక ప్రత్తి మీరు పండించండి. గుడ్డలు మేము తయారు చేస్తాము అని హిందూదేశమునకు చెప్పుచు నూతన సిద్ధాంతముల గృహీంపవచ్చును. భరతవర్షము మహా

ఖండమని మనము మఱువరాదు. వివిధములైన పంటలకును వివిధములైన మేధాసంతకగలిగిన భీకారులను మనకు గానుల సిన కూలిజనులు కావలసినధనము గలిగిన దేశముగతి యెంత వరకు వచ్చినది? యాగ్రసమయములలో అకాంతి సమయములలో ప్రపంచమంతయు కల్లోలము కావలసివచ్చుచున్నది. దేశపరిశ్రమలు వృద్ధిపొందుటకు భాగ్యసంత మగుటకు- ఆచంబము నకు- ప్రీచేడు సిద్ధాంతము పనికిరాదు- దేశక నూర్యప్రకాశరావు.

హైకోర్టు - మదరాసు.

అసల్ వ్యాజ్యము నెంబరు 577 of 1921.

ఎ. పార్థసారధి తెట్టి వగయిరాలు... వారులు ఎదురు: బి. నుబ్బలక్ష్మి అమ్మ... ప్రతివాది.

ఇంచుకల్ల తెలియజేయడ మే మనగా: మదరాసులో నూలువ్యాపారముచేయుచుండి 1921-వ సంవత్సరం జూలై నెల 19-వ తేదీన గతించిన బరూరు పీర రాఘవయ్య సాత్తుల అడ్మినిస్ట్రేషనుకు గాను వాదా వాదులు తమ తరపునను యింత యితర అవ్వలవాండ్ల తరపునను దాఖలుచేసిన వ్యాజ్యములో 1921-వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 27-వ తేదీన చేసిన హైకోర్టు ప్రీలిమినలు డిక్రిప్రకారము గతించిన నదరు బరూరు పీర రాఘవయ్య సాత్తులవై ఏవిధమైన హక్కులు గలవారందరున్నా 1921-వ సంవత్సరము నవంబరు నెల 2-వ తేదీ లోగా మదరాసు హైకోర్టు అపివల్ రిఫరి ఆఫీసులో తమ తమ హక్కుల వివరములను Original Side Ruls 861-వ రూలులో విధించియుండుమేరకు దాఖలు చేయవలయును. అట్లు దాఖలుచేయబడని హక్కులు వైజెప్సిన పీర రాఘవయ్య సాత్తుల విభాగముందు గమనింపబడవు.

అట్లు దాఖలుచేయబడు హక్కుల సంబంధించిన గల దాస్తావేజులలో కూడ హక్కుదారులు 1921-వ సంవత్సరం నవంబరు నెల 7 తారీఖున 10కి గంటలకు అపివల్ రిఫరి ముందు జరుగు విచారణ కాలముందు హాజరు కావలయును.

లా. అ. గోవిందరాఘవయ్యగారు, } వాది వక్త్రీస్తు. అ. రామచంద్రయ్యగారు, }

మోటార్ అండ్ జనరల్ యింజనీరింగు కంపెనీ, బెజవాడ. ఆస్టిన్ కంపెనీ - నల్ వజంట్లు

మోటార్ కార్లు, మోటారు సైకిల్లు, ట్రాక్టర్లు, వ్యవసాయపు పనిముట్లు, మిల్లుసామానులు, నరసమయిన ధరలకు విక్రయింపబడును. మోటార్లు, గుట్టపుబండ్లు, యింజన్లు మొదలగునవి, అతిచవుకగా మరమిత్తు చాయబడును.-ఇనుము, యిత్రడి వగైరాలు పోతపోయట, తరివిశివట్టుట మొదలయిన అన్ని విధములయిన యంత్రముల పడలు ప్రశస్త్రముగా చాయబడును. మంచియింజనీర్లు, పనివాండ్లును కలరు. ఆంధ్రదేశీయులు దీనిని ప్రోత్సహపరతురు గాక.

మోటార్ అండ్ జనరల్ యింజనీరింగ్ కంపెనీ, బెజవాడ. (3225)

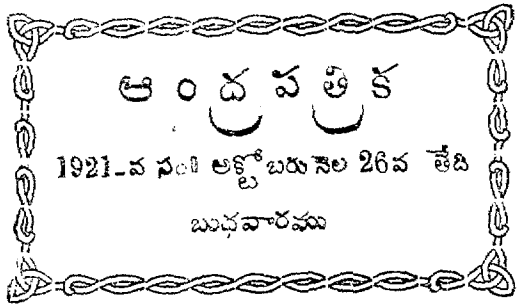
బహుమానము వైద్యవిద్య ఆయుర్వేదశాస్త్రములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 27, చీనాబజారు, మదరాసు.

1 గాంధీవిజయస్వజనాబకము 1-0-0 2 ప్రతికమహారాజనాబకము 1-0-0 ఈరెండు నాటకములును ఇంతటికుండి రెండుమాసములవఱకును విద్యార్థులకు, స్త్రీలకు, పుస్తకభాండాగారములకు మాత్రము రు 1-8-0 లకు విక్రయింతుము. పోస్టేజీ ప్రత్యేకం. వలయువారిట్లు వ్రాయవలెను. కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శ్రీప్రొ.రాజమండ్రి

చందాదారులకు హెచ్చరిక.

చందా వి. పి. కార్డు

పత్రిక చందాదారులకు గాను పూర్వమువలె పత్రికలను వి.పి. గ వంపకను పోస్టుకార్డులను వి.పి. గ వంపు చున్నాము. చందా కాలమును తెలియచేయు లెక్క సహా వి. పి. కార్డుయం దుండును. ఏనినే చందాదారులు వారు చెల్లిం చిన సాముకు రక్షితులుగా భావింపవచ్చును. ఏవియో కార్డులు వి. పి. వచ్చినవని తిరుగగొట్టక మెప్పటి యభి మానముతో వి. పి. లను స్వీకరిం ప వేను చున్నాము. వ్యవస్థాపకకుడు.

స్వ రాజ్యావ స ర ము

సహాయజ్ఞా ప్రజా సృష్ట్య పురోవాద ప్రజాపతి, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజాసేవకేంద్రము, కామవరం.

స్వరాజ్యావసరమును దేశకాల పరిస్థితులు నిర్ణయించుచున్నవి. ప్రపంచ పరిస్థితులు తారు మారగుచున్న మహా ఘోరి సమయమునందు కర జాతీయ పరిపాలన ము దుర్భర కష్టములకు గారణముగ నెంచబడుచున్నది. ఆంగ్ల పరిపాలన ము వలన గలిగిన లాభములను విశేషముగ బొగ ఁట యాచారమైనది. పాశ్చాత్యులు పాశ్చా త్య సభ్యత్వాభిమానులును అధికారులును అధి కారాభిమానులును నిరంతరము భయ విభ్రమ ములకు బాలగుచున్నారు. స్వరాజ్యమునందు మహాపరివర్తనమును జూచుచు భయకంపములకు బాలగుచున్నారు. తాత్కాలిక ప్రయోజనముల తో సంతృప్తిని జెందెడి వారలకు స్వరాజ్యా కేయములందు పరివర్తన మార్గము గోచరంబగును గాని నిర్మాణమార్గము గోచరముగాదు. విశాల ప్రయోజనముల నాకాంక్షించెడి మహాత్ములకు స్వరాజ్యమునందు ధర్మానుకూలమైన నిర్మాణ మార్గము గోచరంబగుచుండును. సంకుచిత హృ దయము గలవారలకు శాంతిసంరక్షణము గోచర మగునుగాని ప్రజల నిర్విరక్తత్యము గోచరముగాదు. యంత్రముల ప్రయోజనము గనుపడునుగాని ప్రజల నిస్సహాయ స్థితి గనుపడదు. పంటలు గనుపడును గాని ప్రజలదరిద్రము గనుపడదు. ఉద్యోగములు గనుపడునుగాని దాస్యభావము గనుపడదు. విద్యా లయములు గనుపడును గాని పరమార్థ ప్రయో జనము గనుపడదు. భాగ్యభోగములు గోచరం బగును గాని విలయావస్థ గోచరముగాదు. ముప్పది కోట్లప్రజ లాత్మ స్వహావమును మరచి విషమా వస్థయందు మునిగి యున్నపు డాత్మోద్ధరణమునకు స్వరాజ్యావసర మనిపార్యమైనది. ఆత్మోద్ధరణము భారతీయుల కాత్మ సహాయముననేసాధ్యము గావ లయును. పరస్పరహాయమున సాధ్యము గాజాలదని భారతదేశపరిస్థితులు విశదముచేసినవి. సూరేంద్ర బ్రిటీషు పరిపాలనము భారత హృదయమును శుష్కింప జేసినదనియును వికసింపజేయలేదనియును వర్తమాన భారతజాతీయ హృదయస్వభావము వేయిముఖములను విశదముచేసినది. సకలమును ప రాధీనమునందున్నది. దేశసంరక్షణము కరపైస్య ముమీదను నాధారపడియున్నది. విద్యాపాషణము

నకుకరదేశపండితులు ప్రామాణికులు. పరిశ్రమలకు పరదేశసహాయ మనవసరము. వస్త్రధారణమునకు విదేశ యంత్రాలయములు మూలములు. దేశా పోషణమునకు విదేశాహారము లవసరములు. పరదేశ శావలంబనము లేకను దేశాస్థితియే దుర్లభం బై నపు డాత్మస్థితి విషయ మాలోచించుటయే యన వసరము. మహావీరులను గనిన భారతమాతకు స్వదేశసంరక్షణము దుర్లభమైనది. మంచి వస్త్ర ములను నేయుటకు ప్రసిద్ధినిబడసిన భారతభూమి వస్త్రవిహీనమైనది. సుత్రేత్రమైన భారతక్షేత్రము కాటకమునకు నిలయమైనది. చందగుల్లలను, పృ థ్వీరాజులను, శివాజులను, కృష్ణరాయలను, అ శోకులను, అక్బరులను గనిన భారతమాత కిప్పుడు దుర్లభ సంప్రాప్తమైన విధమును దేశపరిస్థితి అనం త ముఖములను విశదము చేయుచున్నది.

ప్రజాహృదయము వారి దుర్లభను గ్రహించి న విధమును దేశపరిస్థితులు బహువిధములను విశ దము చేయుచున్నవి. ప్రజల హృదయమునకు వా రనుభవించుచున్న కష్టముఖములు గోచరంబైనవి. వారి నిస్సహాయస్థితి యనుభవమునకు వచ్చినది. స్వదేశమునందును, విదేశములందును నాత్మ గౌర వము లేదని విశదమైనది. ఏసంస్కరణములు వచ్చిన ను, ఏమార్పులుజరిగినను, ఏయద్యోగములులభించి నను, ఏరాజప్రతినిధులువచ్చినను ప్రజాజీవనప్రవా హముమాత్రము యథాప్రకారము మందగిని బ్రసరించుచున్న దని విశదమైనది. ప్రజాహృదయ మును నపూర్వరీతిని గాంధీమహాత్ముడు సంచలించ జేయగలిగెను. కాగణము గాంధీ మహాత్ముడు ప్ర జాకష్టములను స్వయముగ ననుభవించుచు కష్ట విమోచనమును జేయుటకు త్రికరణశుద్ధిగ బూను కొని ప్రజాహృదయమును గాఢముగ నాకర్షింప గలిగెను. స్త్రీపురుషభేదమును, బ్రాహ్మణచందా ల భేదమును, అధికారా సాధికారభేదమును, తెల్ల నల్ల జాతిభేదమును, పండిత పామర భేదమును పాటింపకను శుష్కించిన భారతజాతీయ హృద యమును వికసింపజేయుటకు మహాత్ముడు పూను కొని ప్రజాహృదయమును సమ్మోహపరచ గలి గెను. రాజమందిరము లందును అధికార సింహా సనములందును సభావేదికలందును గ్రంథావలోక నమునందును గాలమును గడిపెడివారు ప్రజా హృదయమును గనుగొనజాలరు. ప్రజోద్ధరణము, ప్రజాహృదయమునుండి గలుగగలదుగాని కేవలము హితోపదేశముల మూలమునను గలుగజాలదు. లోకమాన్య తిలకు గీతారహస్యమునం దుపదేశించిన కర్మయోగమునె గాంధీమహాత్ముడు సకల జనులకును సనుష్ఠానయోగ్యము చేయుచున్నాడు. ముప్పదికోట్ల భారతీయులు కర్మయోగపరతంత్రు లైనపుడు లోకమునందు వారి కసాధ్యమైన కార్య ముండదు. పంక్తామకర్మను కొంతమందిమాత్రమే యాచరింపగలరు. సంగ్రామకర్మ హింసాత్మకము. గాంధీమహాత్ముని చరకకర్మ యహింసాత్మకము. సకల జనాచరణయోగ్యము. ఈ సుద్ధకర్మ తత్త్వ ము కవింద్రులకు భావారాధకులకు గ్రాహ్యము గాజాలదు. గాంధీమహాత్ముడు భారతీయులను చ క్రాయుధులను జేసి దేశోద్ధరణమునకు ప్రజలను బూనుకొనగోరుచున్నాడు. ప్రజలు చక్రాయుధు లై నిత్య కర్మానుష్ఠానమును చేయునపుడు స్వరా జ్యము కరతలామలకము గాగల దని మహాత్ముడు బోధించుచున్నాడు. గతించిన యంగు ఇండియా పత్రికయం దీ కర్మయోగరహస్యమునె రవింద్ర నాథుని ఖండనమునకు మండనముగ గాంధీ మహా త్ముడు ప్రచురించెను. జనసామాన్యము రాటము సాధనమునను స్వరాజ్యయంత్రము ననవసరము

త్రిపుచున్నది. ప్రజాహృదయము సంచరకము సంచలించజేసిన రీతిని వేరొకటి సంచలించజేయ లే దని కన్నులు గలవారు చూచుచున్నారు. అయిన ను సాధికారాభిమానము దృష్టిని మందగించజేయు చున్నది. లండను నందలి అబ్జర్వర్సు పత్రిక యువ రాజ యాత్ర భారతహృదయమునందు గాఢమైన సంచలనమును గలుగజేయ గల దని వ్రాము చున్నది. గాంధీ మహాత్ముడు ప్రజాహృదయము నందు గలుగజేసిన గాఢ సంచలనమునకు యువరా జా గ మ న ముత్తేజమును గలుగజేసినపుడే వారి యాగమనము సాధ్యము గాగలదు. ప్రజల స్వరాజ్యావసరమును గ్రహించిన విధమునకు దేశ మునందు వ్యాప్తమైన మహాదోళనము నిదర్శన ముగ నున్నది. అసహాయోద్యమము స్వదేశదీక్ష మద్యపాన నిరసనము శ్రీకృష్ణ జన్మస్థాన నివాస స్వీకరణము ప్రజాహృదయమునందు గలిగిన స్వ రాజ్యానుతాపమును వ్యక్తము చేయుచున్నది. అనుతాపముతో ప్రజలకు స్వరాజ్యావసరమును వ్యక్తమైనది. స్వరాజ్యప్రాప్తికి ప్రజల లాత్మనిగ్రహ మునుబూని మహాత్మాగమును జేయుటకు సిద్ధ ముగనున్నారు. బాలురు స్త్రీలు భోగపురుషులు పామరులు పరమానందముతో స్వరాజ్యమునకు ప్రాణమానధనములను సమర్పించుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. కరాచి తీర్మానము నన్ని కట్టణములం దును నిర్భయముగ ప్రజలు ప్రతిపాదించుచున్నా రు. స్వరాజ్యనాదము దిగంతములందును మారు మ్రోగుచున్నది. చిహ్నుములన్నియును స్వరా జ్యావసరమునెగాకను స్వరాజ్యోదయమును సయి తము వ్యక్తముచేయుచున్నవి. ఈపుణ్యసమయము నందు ప్రజలు కృతనిశ్చయమై స్వరాజ్యమును బడసి ఆత్మోకలభిని బడయుదురు గాత !

నా కా ద థ ము లు

నాకాదళముల నెంతవరకు తగ్గింపవలయు నను విషయము, వాషింగుటను సభలో చర్చకు రాగలదు. ఇందుకు ముందుగ నాకాదళము లధిక ముగ గలిగిన జాతులమధ్య సఖ్యము గుదురవల యును. అనుమానములు రహితము గావలయును. హృదయమాలిన్యము తొలగిపోవలయును. అమె రికాను, జపానుకును మనఃస్పర్శలు గలవని ప్రతీతి గలదు. అమెరికాదేశము ఇటీవల నాకా దళసంఖ్యను పెంచుచున్నది. బ్రిటీషుదళముతో సమానముగ తమ నాకాదళ ముండవలయు నని, అమెరికాదేశ మాశించుచున్నది. వివిధజాతులును నాకాదళములను తగ్గించుటకు, అమెరికా ప్రతి ిధులు ముందు కొన్ని సూ చ న ల ను తయారు జేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. పసిఫిక్ సము ద్రమునందు, జపానుదేశము ఆధిపత్యము వహింప వలయునా, అమెరికాదేశ మాధిపత్యము వహింప వలయునా యను పోరాటము పరిష్కారము గావలసి యున్నది. ఆ ప్రశ్నను, వాషింగుటను సమావేశమున నిర్ణయింప ను ద్దేశ ము గ ల దు. సముద్రాధిపత్యము, భూ ము ల యాధిపత్యము, ఎ వ రి కి జెందవలయునను వి వా ద ము ఒకటి రెండు జా తు ల మధ్య బెరుగుచుండునంతవరకు, కలహకారణములు ప్రబలముగ నుండును. పెద్ద జాతుల పోరాటముల మధ్య, చిన్నజాతులు నలు గుట తటస్థించుచున్నది. యుద్ధములతో నవసరము లేకుండ నుండుటకు, యుద్ధోపకరణములతో నవ సరము తొలగిపోవలయును. యుద్ధోపకరణముల తోడ నవసరము తొలగిపోవుటకు వివిధజాతుల కును మనోనిర్మలత్వము గుదురవలయును. దురాశ దొలగిపోవలయును. స్వాతంత్ర్యమునకు చిన్న పెద్ద

యను భేదము లేక అన్ని జాతులకును సమానార్హత గలదని గుర్తింపవలయును. అమెరికా జపానుదేశములకు గల మనఃస్పర్ధలు తొలగిపోవు నెడల, రెండుదేశములును నౌకాదళములను తగ్గింపవచ్చును. ఆంగ్లదేశమునకును జపానుకును మధ్య ఒడంబడిక యొకటి గలదు. ఆంగ్లదేశము జపాను అమెరికాతోబాటు నౌకాదళమును తగ్గించిన, మిగిలిన జాతులు గూడ ఆ మార్గము ననుసరింపగలవు.

అమెరికా జపానుదేశములకు మధ్య పోరాట మేకారణముచే నయినను సంభవించినయెడల, ఆంగ్లదేశ మేపక్షము వహించు నని కొందరు వితిర్కించుచున్నారు. జపానుకును ఇంగ్లండునకును గల యొడంబడిక ప్రకారము, ఇంగ్లండు జపాను పక్షము జేరవలసియుండినను, అమెరికాకు విరుద్ధముగ ఆంగ్లదేశము పనిచేయదని, లండను టైమ్స్ పత్రిక వ్రాసినది. పసిఫిక్ లోగాని, మరియితర ప్రదేశములలో గాని సంఘర్షణ ముదయించునేని, ఆంగ్లదేశము అమెరికాపక్షము వహించు నని, నార్త్ ట్రీబ్యూన్ ప్రభువు జపానుదేశ వార్తాపత్రికా ప్రతినిధులతో బలికెను. అమెరికా జపానులమధ్య వైషమ్యము పెరుగుతుండునటుల వాషింగ్టను సమావేశమున కట్టుదిట్టములజేయుట ముఖ్యవశ్యకమని గోచరింపక మానదు. జర్మనీదేశమున నౌకాదళ మంతరించినది. మిగిలినదేశములకు నౌకాదళ ప్రాబల్యముంతగ లేదు. ఆంగ్లదేశ మీ తరుణమున దైర్యము వహించి పనిచేయుచో ఇతరదేశములకు మార్గదర్శకముగ నుండగలదు. వాషింగ్టను సమావేశమున ఫల విరహిత మగు తీర్మానములను కొన్నిటిని గావించి, వివిధ జాతుల ప్రతినిధులు ఎవరిగృహములకు వారు మరలిన, ప్రాకుంచిన సమస్యలు ఎప్పటిరీతినే వేధించుచుండును. ఆంగ్లదేశమున కార్మిఖనగరమునం దిటీవల జరిగిన ప్రేక్షయానియను కాంగ్రెసుసభలో, వాషింగ్టను సమావేశమునుగూర్చి యోచించిరి. యుద్ధోపకరణనియమమును గూర్చి విచారించునపుడు, లేబరుపక్షమున కాసమావేశమున అర్హ ప్రాతినిధ్య ముండవలయునని తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానమును గూర్చి ముచ్చటించుచు, లేబరుపక్ష నాయకుడగు థామసుగారు భావగర్భితముగ నుపన్యసించిరి. వారు చెలిపినభావములను కరికించిన, ప్రజాసామాన్యమునకు యుద్ధము లనిన నెంతటి ఏవగింపు గలిగెనో గ్రహింపవచ్చును.

యుద్ధమునకు పూర్వము ఆంగ్లదేశము నైనిక, నైమానిక, నౌకాదళములపై ఖర్చు పెట్టుచున్న ద్రవ్యమునకన్న, నేడు రెండున్నరెట్లు అధికముగ వ్యయ మగుచున్న దని థామసు గారు నడివిరి. యుద్ధాంతమున మిలిటరీవ్యయము తగ్గిపోవుటకుబదులికను పెరిగిపోవుట జూడ, నానారాష్ట్రసంఘాదిపథల నిర్మాణమువలన గలిగిన ప్రయోజన మత్యల్ప మని దోషక మానదు. యుద్ధనౌకలను నార్మింటిని మూడు నాలుగుగోట్ల సవరణలు ఖర్చు పెట్టి నూతనముగ నిర్మించుచున్నటుల, తమ ప్రతినిధులు వాషింగ్టను సమావేశమున జెప్పగలరాయని, థామసుగారు ప్రశ్నించిరి. బ్రిటిషు ప్రతినిధులు వాషింగ్టను సమావేశమునకు వెడలుచున్నచో, తా మీ నూతననౌకలను నిర్మింపము అని శ్రేయముతో బలుకుట ధర్మ మని థామసుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఆంగ్లదేశము నౌకాదళమును తగ్గించుటకు బూనుచో మిగిలిన దేశములు గూడ తగ్గింపగలవు. కా॥ శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు వాషింగ్టను సమావేశమునకు వెడలుచున్నారు. ఏ రేసుని వాకొనెడరో తెలియదు గాని, రూటరు ప్రతినిధికి చెలిపిన యంతములలో, హిందూదేశము

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల - బంధు

భారత జాతీయమహాసభ దర్శముల ననుసరించి 12 సంవత్సరములుగా పనిజేయుచున్న

జాతీయ విద్యాలయము

స్వయంవ్యక్తిత్వమునకు ప్రభుత్వపు గ్రాంటును గోల్పోయినది
దీపావళివండుగనాడు ఈలోటును పూర్తిచేసి

మీ మీ ధర్మమును నిర్వహింపుడు.

యుద్ధోపకరణములను తగ్గించు విషయమును గూర్చి శ్రద్ధ వహించుచున్నటుల గలదు. ప్రస్తుత పరిస్థితులు నిలిచియుండుచో, హిందూదేశమునకు గూడ నౌకాదళ మవసర మయినను, అంతటి వ్యయము నీ దేశము భరింపజాల దనియు, ఇట్టి బరువు లేకుండ వాషింగ్టను సమావేశమున తగిన ఏర్పాటు జరుగుచో హిందూదేశము సౌఖ్య పడు ననియు, శాస్త్రిగారు నడివిరి. శాస్త్రిగారిట్టి ఏర్పాటును జేయించగలుగుదు రేమో జూడవలసి యున్నది. భావపాఠశుద్ధ్యము తేనిది, యుద్ధముల నంతరింపజేయ ఏ లుండదు. యుద్ధనౌకలకు బదులుగ, వాణిజ్యనౌకలను గట్టుటకు, కార్మికులు ప్రయత్నింపవలయునని, థామసుగారు హెచ్చరించిరి. హిందూదేశము అహింసావ్రతము ననుష్ఠించి స్వరాజ్యమును సంపాదించ నుద్ద్యమించినది. మిగిలిన జాతులు అహింసావ్రతము ననుష్ఠించిన గాని, సంగ్రామము లాగిపోవు. నౌకాదళముల యుపయోగ మంతరింపదు. భారతవర్షము, ప్రపంచమున కీ విషయమై మేలొనగూర్చు గలదు. నూతనోద్దేశములను వ్యాపింపజేయగలదు. హిందూదేశ మిక్కార్యమును స్వంతముగ నిర్వహించుటకు, స్వాతంత్ర్య మవసరము. స్వాతంత్ర్యము తేనిది, ఇతరులను ప్రేరేపించుటకు హిందూదేశమునకు సౌకర్యములుండవు. వాషింగ్టను సమావేశమునకు బోధింపవలసినది, అహింసావ్రతానుష్ఠానము. ఆవిషయమును, శాస్త్రిగారు బోధింపనేరరు. హిందూదేశము త్వరలో స్వరాజ్య సిద్ధి బడసి ప్రపంచశాంతిని, సౌఖ్యమునకును, మార్గము జూపనిది, ప్రపంచ పునర్నిర్మాణము సమకూరుట కష్టము.

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసభ

సబర్మతీ ఆశ్రమమునుండి గాంధీమహాత్ముడు బొంబాయి క్రానికలుకత్రిక కిటుల వ్రాసెను.

“అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుని వివరణమును, వారియు త్రువును నైకొంటిని. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి ప్రత్యుత్తరమునుగూడ చదివితినీ. అధ్యక్షునివాదము నిలువనేరదని నేదలచెను. ప్రెసిడెంటుగారియు త్రువునుగూర్చి అఖిలభారతకాంగ్రెసు సంఘమువారు నిర్ణయము గావించ నర్హులు. నాల్గవ సవంబరు తేదిన అఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘసభను సమావేశ పరుపవలయు నని వర్కింగు కమిటీవారు గావించినతీర్మానమును నిరాకరించుట, అక్రమము. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు చూపిన హేతువులను నేను పూర్తిగ నంగీకరించెదను. డిల్లీలో నాల్గవ సవంబరున జరిగెడి సమావేశమునకు, అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులందరును విచ్చేసెద రని నేను హించెదను. మద్రాసు, బెంగాలురాష్ట్రములలో జరిగిన ఎన్నికలను కదల్చకపోవుటలో వర్కింగు కమిటీవారు తప్పవర్ధిరని, ప్రెసిడెంటు గారు మనఃస్ఫూర్తిగా భావించుచున్నారని నే నంగీ

కరించెదను. కాని, ఎన్నికలను కదల్చకుండుట మంచిదని వర్కింగు కమిటీవారును మనఃస్ఫూర్తిగా భావించియుండిరి. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారుమాత్రమే, ఈ విషయమై అంత్యనిర్ణయమును కావించగలరు.”

తుర్కీసమస్య

తురుష్కజాతీయవాగుల పక్షమున, బకీర్ శాంబే గారు ఆంగ్లదేశమునకు వెడలినటుల, ఇటీవల ప్రచురింపబడెను. గ్రీసుదేశపు మంత్రు లిరువురు స్వామిను లండను నగరములకు విచ్చేయుచున్నటులగూడ ప్రచురింపబడినది. వీరిరాక కేమికారణమో తెలియలేదు. గ్రీసుమంత్రులు, లండనులో నప్పు గైకొనకుండ జేయబడునాయని, కాట్రెను ఆరమ్ముబీగరుగారు కామన్సునభలో ప్రశ్నింపగ, తా మీవిషయమై జవాబుచెప్పజాలమని, సెసిలుహారమ్మువర్తు గారు బలికెరి. ఆంగ్లోరాప్రభుత్వమువారికిని, ప్రాన్సుదేశమునకును కొన్ని విషయములలో సంధిగుడిరిన దనియు ప్రధాన సమస్యల కివి సంబంధించినవి గావనియు, తంతి వార్తలు చెలుపుచున్నవి. పెద్దజాతుల నిర్లక్ష్యమువలన, గ్రీసునకు వెరక ప్రోత్సాహము గలిగెను. గ్రీసు తుర్కీపై విజృంభించెను. తుదకు గ్రీసు ఓడిపోయినది. ఇకనయినను, మిత్రమండలి వారు తురుష్కసమస్యను పరిష్కరింప బూనుకొనరా? తుర్కీకి జెందిన రాజ్యముల నాదేశమున కిప్పించగూడదా? మహమ్మదీయప్రపంచమును సంతృప్తిపరచుట కింతకన్నను ఫలప్రదమగుమార్గము లేదని, వేరుగచెలుప నవసరములేదు.

స్వదేశవస్త్రధారణము

ప్రభుత్వోద్యోగు లేవస్త్రములను ధరించుట కయినను తమ కథ్యంతరము లేదుగాని, ధరించిన వస్త్రములకు రాజకీయప్రాముఖ్య ముండగూడదనియు, స్వదేశవస్త్రధారణమును నిరుత్సాహ పరుపగూడదని గాని, స్వదేశవస్త్రములను ధరించి ఆఫీసుకు వెడలుట, అనుచితము గాదనిగాని తాము వివిధకార్యాలయాధికారులకు ఉత్తరువులను పంపబూనమనియు, ఇండియాప్రభుత్వమువారు హైందవ శాసనసభలో జెప్పియుండిరి. స్వదేశవ్రతదీక్షను స్వరాజ్యసంపాదనముకొరకు అవలంబించుచున్నపుడు, దానికి రాజకీయప్రాముఖ్య ముండక మానదు. అట్టితరి, ప్రభుత్వోద్యోగులకు స్వదేశవస్త్రధారణము త్యాజ్యమనియే తలంపవలయును. ఈ స్థితిలో, మ్యూనిసిపలు నౌకరులు ఖద్దరు బట్టలనువయోగింపగోరుచు సేలం మ్యూనిసిపలుసంఘము వారు జేసిన తీర్మానమును, ఆమండలపు కలెక్టరు గారు నిరాకరించుట వింతగాదు. ఎన్ని నిర్బంధములు కలిగినను, స్వదేశవ్రతమును తడేకదీక్షతో బూర్తిజేసి, స్వరాజ్య లక్ష్యమును త్వరలో జేరుట భారతీయుల పరమధర్మ మని తేటపడుచున్నది.

మహాత్ముని ఆభిప్రాయములు

—:—

కాంగ్రెసు సంఘసభ

ఈ యేడాదిలో మూడు కాంగ్రెసులు నెరవేరవలయునని భవము సంకల్పించితిమి. కాంగ్రెసు సంఘసభ ముందువారము జరుగును. మన సంకల్పము సిద్ధించి విషయమై కాంగ్రెసు సంఘసభ నిర్ణయింపగలదు. సభకువచ్చి సభ్యులు తమతమ ప్రాంతములకు సంబంధించిన సంగతులను పూర్తిగా తెలిసికొని వత్తురని నమ్ముచుంటిని. తమ బాధ్యత విషయమై కూడ విశదపచిత్తులతో వత్తురగాక— ప్రతి సభ్యుడను ప్రజల ప్రతినిధియని గ్రహింపవలయును. వారి నెన్ని కొనినవారికి వారు బాధ్యులైయుందురు. కాంగ్రెసులోనికి పోయిన ప్రతినిధులు తమకున్న దని చెప్పుకొనుచున్న ప్రాతినిధ్యముకంటెను, తమ కెక్కువ బాధ్యతకలదని సభ్యులు తమ బాధ్యతను గ్రహింపవలయును. వారు దానిని గ్రహించినగాని, రాగలరెండు నెలలలో మన కామితార్థము నెరవేరుటకు వారు పనిచేయజాలరు.

* * * *

కరాచీ తీర్మానము

కరాచీ తీర్మానమును తాముకూడ నంగీకరించితిమనియు ప్రకటనతో తమ సంతకములను కూడ చేర్చుచున్నందు చిత్తరంజన తాను మున్నగువారు తంతివార్తలను, జాబులను వాయుచుండిరి. అయితే నేనందరి పేరులను ప్రకటించుటలేదు. అట్లుచేయుట ననవసరము కాదు. ఒక మహాత్ముడియులేగాక ఇతరులు కూడ ప్రభుత్వములో పనిచేయుట పాదకర్మ మని తలచుచున్నట్లు దీనినిబట్టి వ్యక్తమగును. అతీతాద్యము వారినుతేనులే గాక నితరులు కూడ కరాచీ తీర్మాన మంగీకరించిరి. సంతకములు పెట్టినవారిని గవ్వ మెంటువారు పట్టుకొని, గౌరవించినయెడల ఇతరులుకూడ సంతకములు చేయుదురు.

* * * *

కాంగ్రెసు ధనము.

వీలకునిధికి వసూలైనసామ్యు జమాఖర్చునివయమై ఆక్షేపణలు పత్రికలోపడినవి—ప్రజల కన్నీ సంగతులు తెలియవలసినదే— కాంగ్రెసుయొక్క ఆర్థికస్థితి సంస్థి పీకరముగ నున్నది. ఇప్పుడున్నట్లు యెప్పుడునులేదు. అడిటరు సోపారివాలా లెక్కలను తనిఖీ చేసెను. దాను గారిచ్చిన తంతివార్తను గ్రహించుటలో నేనాక పొరబాటు చేసితిని. పదిహేనులక్షలు వసూలులైనట్లును, ఇంక పదిలక్షలు వసూలులైనట్లే యనియు, నే సర్దుముచేసితిని. తరువాత నేను దానునుచూచి మాటలాడితిని. 15 లక్షలు వాగాన మైనట్లును మొత్తమునకు 25 లక్షలు వసూలుచేయుచున్నదియు చెప్పెను. సరే తరువాత కలకత్తాపోయినప్పుడు 15 లక్షలు వసూలు కాలేదని చెప్పెను. అయితే అంతను వసూలుచేయును నని కూడ చెప్పెను. ఆ పది లక్షలు లేకపోయినా కొటివసూలు లయినది. ఇతరరాష్ట్రములలోనిసామ్యు తక్కువ అంచనాచేసిరి. చాలవరకు సామ్యు వసూలయ్యెను. ఇంకాకొంత వసూలుకావలసివది యున్నది. ప్రతిరాష్ట్రములోను లెక్కలు తయారైయున్నవి. సభ్యులు వానినితనిఖీచేసికొనవచ్చును. కొన్ని రాష్ట్రములలో లెక్కలప్పుడప్పుడు ప్రకటించుచునేయున్నారు. అడిటరులు వానిని తనిఖీ కూడ చేసియున్నారు. చాల కొఖలు తమ జమఖర్చును నిర్ణయించుకొని వై వారు నిర్ణయించినట్లే ఖర్చు చేయుచున్నారు. కొన్ని రాష్ట్రములు కొంచెమెక్కువ దూర రాగా ఖర్చుచేసి యుండవచ్చును. వైవారికిట్లు తోచవచ్చును. సభ్యుల యనుమతి ప్రకారమే చాలరాష్ట్రములలో ఖర్చుచేయుచున్నారు. ప్రతిరాష్ట్రములోను అధ్యక్షులు యోగ్యతగలవారు గాని యవ్వలుకారు. ఉమానాథ్ బాని, జమనాథ్ బాని, గార్ల ఆఖలభారత సంఘమునకు కోశాధికారులుగ నున్నారు. వారియందందరికిని గౌరవమే. నైహూ, అన్నారీ, రాజగోపాలాచార్యులుగార్లు కార్యదర్శులు. వారు సామర్థ్యముతోను కార్యవరత్తులతోను గౌరవముతోను పనిచేయుచున్నారు. వీరిని మించిన వారండవోరు. ఎంతసాధ్యమో అంతయుచేసితిమి. సామ్యు పోరుండను, సరిగ ఖర్చుపెట్టుటకును ఏమిచేయవలయునో అంతయు చేసితిమి.

* * * *

విదేశీవ్యవహారనిర్ణయము

కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి కొక చిత్తుతీర్మానము నంగీకరించి సభ్యులకు తెలిపిరి. విదేశీవ్యవహారము నిర్ణయమునకు సంబంధించిన దాతీర్మానము. కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు దీనినిగతించి యోచించుటవలన కొందఱకు సంతయము కలిగి భరతవర్షము స్వరాజ్యమునకు తగియుండ లేదని యభిప్రాయ

పడుచున్నారు. ప్రతివారును, ప్రతి జాతియు స్వరాజ్యమున కెప్పుడును తగియున్నదని ఇంతవరకును నేను కనబరచుచునే యుంటిని. ఏజాతియు నితరులదాస్యములో నుండ నక్కరలేదు. మనము స్వరాజ్యమును నెలకొల్పుటకు సంసిద్ధుల మగుచుంటిమి. అట్టి స్థితిలో విదేశీయులయెడ మన మవలంబించు రాజనీతిని నిర్ణయించుకొనవలసి యున్నది. మనము లోకములోని జాతులతో నెట్టి సంబంధము నేర్పరుచుకోవలచితిమో పుష్టముగ లోకులకు చెప్పువలయును. మనకు మనసమీపజేకము లనిన భయము లేనియెడలను, లేక, మనకు వారిమీద దండెత్తు దురుద్దేశము లేనియెడలను మనము వారికట్లు చెప్పితీరవలయును. మనము మెనపాటేమియో, ప్రాన్యరంగములకు మనమైకులను పంపదలచినది లేనిది స్పష్టముగ లోకమునకు చెప్పితీరవలయును. కడుపులో నున్నది గాని, తేళమునకు సంబంధించినదిగాని చెప్పుటకు మనము భయపడ గూడదు.

కలకత్తా ట్రాంవేసమైక్యకట్టు.

రెండు ప్రమాదములు.

కలకత్తా ట్రాంవే కంపెనీ పనివాండ్లు ఈ దినము ఉదయమునుండి సమైక్యకట్టి. ట్రాంబండ్లు నడచుటలేదు. గత మాసమందు 5 వ తేదీన కడపటి సమైక్యకట్టు జరిగియుండెను. అయితే అది 48 గంటలలో నంతరించెను.

రెండు ప్రమాదములు.

కలకత్తా ట్రాంవే సమైక్యకట్టును బంధము ఈదినము రెండు ప్రమాదములు జరిగెను. టోలిగంజీ, కాలిఫుట్టుము లందు పని వ్రాండ్లు పని మానివైచుటకీ వ్యవధిలేదు. సమైక్యకట్టిన పనివాండ్లు వారిని నిష్పంధించిరి కాలిఫుట్టుము నుండినాలుగు మోటారు బండ్లు ఈదినము ఉదయము బయలుదేరి, వచ్చెను మూడు మాత్రము సునిశ్చీముగా బయలుదేరెను. నాలుగవ మోటారు బండి దోచావుస్టేషన్యందుండి తిరిగి బయలుదేర బోవునుసమందు సమైక్యకట్టిన పనివాండ్లలో నొకడు పరుగెత్తుకొనివచ్చి బండి వాని తలదాదను దుబ్బరలో కక్కికొరచి కొట్టెను పోలీసులు వానిని తక్షణము అరెస్టుచేసిరి. కాలిఫుట్టుము పనివాండ్ల సంఘ కార్యదర్శిని ఈదినము ఉదయ మనేక మంది సమైక్యకట్టిన పనివాండ్లు కొట్టిరి. అతడు సమీపము నున్న తఫాలాఖీసులోపలికి పరుగెత్తి వెళ్లెను. పోలీసులు వచ్చి అగ్రంపును పాటుకొలిరి.

విచిత్రముగు క్రొత్తకల్పన.

జంబాయి, అక్టోబరు 25:—గుజరాతుక కాలలయం దలి ప్రాధానరు ఛార్లెయరుగారు విచిత్రవిషయమును నూతనముగ కల్పించినారు. అతడొక లాండరనంటి దీపమును తయారు చేసినాడు. దీనిసహాయంతో చీకటిలేని గదియందలి తెల్లటిగోడలు, పగదాలుమీద మార్పునివెలుతురును ప్రసరింపజేసి, స్పటికముగుండ నిర్మలముగ స్పటికపువెనుకటివస్తువులను జూచునట్లు గోడవెనుకటివస్తువులనుగూడ నిర్మలముగ చూచుటకు వీలగును ఈలాగే నీడగల ఒకరంగంథములలోగూడ చేయవచ్చును.

అహమ్మదాబాదు మిల్లుపనివాండ్ల సమైక్యకట్టు.

అహమ్మదాబాదు, అక్టోబరు 25:—గాంధీ గారికిని మిల్లు అధికారులకును సమాధానమును కుదుర్చుటకు పండిత మదన మోహనమాలవ్యాగారిచ్యుటికి వచ్చియున్నారు. మిల్లు పనివాండ్లు బహమానములను పంచి పెట్టువిషయమై ధానముకదిలేటట్లున్నది.

కడపలో నిరోధము.

అల్లిఖరునుండి వచ్చిపనిచేయుచుండు కిడ్నీ హుసేను సహకారిలను ౧౦-2-వ షెక్స్ నుక్రింద నిర్బంధించిన వట్టును చాలమంది ప్రముఖులమీద ౧౪-వ షెక్స్ నుక్రింద నోటీసులు జారీచేసినట్లు నుతంతివార్తవచ్చినది. ౧౭గం మంది కరాచీతీర్మానమునకు చేరనాలు చేసినందులకు ప్రభుత్వమునా రిబహమానమును సమర్పించినారు.

వేల్పుయవరాజుగారికి సన్మానపత్ర మెందుకు?

జంబాయి, అక్టోబరు 25:—సామాన్యసభ్యుల సభ ను తర్వాత జరుపవలయునని జంబాయి మైండ్ వర్తక సంఘసభ్యులు 50 మంది సంఘాధ్యక్షునకు ఒకతేఖను వ్రాసిరి. సంఘమువారు వేల్పుయవరాజుగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించవలయునని మ్యానేజింగ్ కమిటీవారు తీర్మానించిరి. అతీర్మానమును రద్దుచేయవలయునని మామఖోర్ డిజేతమని వారువ్రాసిరి. జంబాయి నగరములో యవరాజుగారు చేరినదినమున సంఘముయొక్క కార్యాలయమును మూసివేసి— సభ్యులందరు ఉరకుండవలయునని వారు తీర్మానించ నుద్దేశించుచున్నారు.

ది నేషనల్ ఫండు ఆండు ఇండస్ట్రియల్ అసోసియేషన్.

మాంటురోడ్డు మద్రాసు.
స్థాపితము 1906.

ప్రెసిడెంటు:—ఎమ్. జమాల మహమ్మదు సాహెబు బహదూర్.
వైసు ప్రెసిడెంటు:— మెసర్స్ టాడ్ గోవిందదాసు, సి. గోపాలమూసన్.
ట్రస్టీలు:— మెసర్స్, ఎస్. కమారిరంగ అయ్యంగారు, బి. ఏ. బి. ఎల్. సి. రంగనాయకులుచెట్టి.
సెక్రటరీలు:— మెసర్స్ ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు/ బి. ఏ. భాస్ బహదూరు మహమ్మదు సామల్లాబాద్ సాహెబు.
ట్రెజరరు:—టి. ఆర్. వేంకటేశ అయ్యంగారు.
డైరెక్టరులు:—రావుబహదూరు టి. రంగాచారియార్ బి. ఏ. బి. ఎల్. టి. వి. వెంకట్రామ అయ్యంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. ఎస్. రాజగోపాలాచారియార్ బి. ఏ. ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. డి. కె. ఆచర్, సి. ఎల్. కొటారి బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి. ఎల్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యంగారు, సి. జి. నారాయణదాసు, వి. టి. రామస్వామి అయ్యంగారు.

జి. పి.

భరతఖండ పారిశ్రామిక పునరుద్ధరణ మహాకార్యమున నుడుతభక్తిగా నీసంఘముచేయుచున్న సేవ అధికము కాకున్నను యాపయోగమున కొంచెమైన తక్కువ కాదు గాన ప్రయత్నమును ప్రాచీనమగు నీసంఘమునకు విధిని క్లాసునియముగ నెరవేర్చుటకునట్లు చేయుట తోడ్పడవలెను. స్వతంత్రయుద్ధముఫలితముగ 1905 లో నీసంఘ మేష్టరపడినది. మహాత్మాగాంధీ గాంధీప్రోత్సాహమున నిపుడు 1906-07 సంవత్సరములందు కంటె చాలపొచ్చుగా స్వతంత్రయుద్ధమును వ్యాపించియున్నది. గాన అనుకూలప్రాతికూలములను పాటింపక నిరంతరము తనవిధిని నెరవేర్చుచున్న యీసంఘముతన ప్రాచీన మహాత్మ్యతనీతిని మరల బడయగలుగునట్లు చేయుటకు చేయునందలి బాతీయప్రతిష్టాపనాభిమాను లందరును తోడ్పడ గోరెదము.

1919-1920 సంవత్సరముల విజృంభణలో సంఘచరిత్రమును ప్రస్తుతస్థితిని సంఘసమముగూర్చి ప్రకటించితిమి. కొందరాక్షేపించిరి. వానికి పూర్తిగా సమాధానములించితిమి. గాన వానిని మరలనిపుడు పలుపగోరముగాని ఎల్లరును సంఘమునచేరి విత్తమునసంఖ్యను పెచ్చించిఆభివృద్ధికిలక్షణజేసి కార్యనిర్వాహకవర్గమునుసంస్కరించి దీనివత్సంతోపయోగకరమగు ప్రతిష్టాపనముగాచేయవలెనని కోరెదము. సంఘప్రాచీనసంపదాయమును స్వర్ణరూపగు జీ. సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు వి. కృష్ణస్వామయ్యరుగారును దివానుబహదూరు కృష్ణస్వామిరావుగారు మున్నగు ప్రారంభకుల సంబంధమును అచూల్యములు గావున వానిని స్థిరముగ నెలకొల్పుటకు చేయుట దీపావళిపండుగగాదు వివిధావిరాళములనీయగోరెదము.

ఈసంఘమునకు ప్రస్తుతము మూలధనము చాలినంతలేదు. దీపావళివిరాళములే ప్రధానాధారముగా నున్నవి. ఈ జాతీయ సంఘర్షణావసరమున జేకేతీతార్థమెల్లవారికిని త్యాగమును వ్యయము లభ్యధికమైనను ఈ ప్రయత్నము ప్రాచీనసంఘమునకు రాష్ట్రవాదులు భూరివిరాళముల నొసంగుటకు వెనుకదీయరని నమ్మెదము.

ఎం. జమాల మహమ్మదుసాహెబు.
అధ్యక్షుడు.
ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు
మహమ్మదు సదుల్లాబాద్ సాహెబు
గౌ. కార్యదర్శులు.

మరా. విరాళములను పంపగోరువారు నేషనలు ఫండు ఆండు ఇండస్ట్రియల్ అసోసియేషన్ లెక్కకు మాంటురోడ్డులోని ఇండియా బాంకి లిమిటెడు హెడాఫీసుకు పంప గోరెదము.

నోటీసు

ది రైలెట్ ఇండస్ట్రియల్ బ్యాంకు
లిమిటెడ్, కలకత్తా.

గుంటూరుసండుండు వై బ్యాంకికి ఆచుట నేయుండు వీస్. వి. ఎల్. నరసింహారావు, ఎం. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి. బార్-అట్-లా, గారు ఏజంట్లుగా నియమింపబడియున్నారు. వాటామొత్తములు, డిపాజిట్లు, వడ్డీరాలు పుచ్చుకొనుటకును (బ్యాంకు సంబంధమైన యితర పనులు) చూచుటకును, వారికి అనుమతి యొసగబడినది.

ఆర్. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు,
సెక్రటరీ ఏజంట్లు.
నెం 5, ఆండర్ సన్ వీధి, మద్రాసు.

అనహాయోధ్యమము

కనిస్తేబు రాజీనామా

కలకత్తాలో ఆలిఫూరు పోలీసుకోర్టు కనిస్తేబు 24 వ తేదీని సమయినప్పైతరు వద్దకువచ్చి రాజీనామాను దుస్తులను యిచ్చి బ్రిటిషువొరతనమువారి సభకురేచేయుట తననీతికి భయకతమని చెప్పెను. అతనిని పోలీసుకమిషనరు వద్దకు తీసికొని వెళ్లిరి.

మహారాన్నూరు కనిస్తేబుల రాజీనామా నిజము గాదు

ఈలేమా ఫటావాలను చదివి మరాన్నూరులో 16 గురు కనిస్తేబులు రాజీనామా నిచ్చిరని లాహోరు జమింహారు ప్రతీక ట్లోప్రకటింపబడిన వాస్తవిజముకాదని మహారాన్నూరు కలకత్తరు ప్రకటించెను.

కలకత్తాలోగలభా

20 వతేదీ సాయంకాలము కలకత్తా కార్మిషము ఆక్ససు వద్ద కాలిబాట నాక్రమించి భలాభతుప్రచారకులు సభచేసిరి. కాలిబాటమీద జనులుండగూడదని ఒకసార్జెంటు చెప్పెనుగాని వారు లేవవును. అతడు యాలజేయగా మరకొందరు పోలీసులు వచ్చి యిద్దరు ప్రచారకులను పట్టుకొని పోలీసుస్టేషనుకు తీసి కొని వెళ్లిరి. ప్రజలందరు వారివెంట వెళ్లిరి. స్టేషనుకద్ద ప్రజల కును పోలీసులకును పోరాటము జరిగినది. కొంతమంది పోలీసు లకును ఇతరులకును దెబ్బలు తగిలెను. 18 మందిని పట్టుకొనిరి.

యావద్భారత మహమ్మదీయసభ

లక్నోలో యీ సభయందు అహమదాబాదులో ముందు సభను జరిగించుటను గూర్చియు అభ్యుత్థనియోజనమును పరి హ్లాము జరుగును. ఆ సభకు మహమ్మదాలీ జిన్నా గారధ్యక్ష త్వ వహించెదరు. ఆంగ్ల దేశమునుండి ప్రతినిధులరాక ఆగా భానుగారిలేఖ మున్నగువానినిగూర్చి గూడ చర్చజరుగును. పిమ్మట జిన్నా గారు సంఘాధ్యక్షుడుగా ఢిల్లీకిబోయి రాజ ప్రతినిధిగారితో ముచ్చటించెదరు. రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సభ్యులతో నాలోచించెదరు.

న్యాయవాద వృత్తిని వదలుట.

కర్నూలులో బి. నారాయణ మూర్తి బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు ప్రస్తుతము వృత్తినిమాని కాంగ్రెసు ప్రచారమునుగూర్చి ఆమండలమున క్రోధతో పనిచేసెదరు.

ఖిలాఫతు నావాసుల విచారణ

ముద్దాయిలు తమకు కోర్టులో మర్యాద లన్నియు జరు గవలెనని కోరుచున్నారేగాని న్యాయాధిపతి కట్టిగొరవమును చూపుటలేదు. మీరు న్యాయాధిపతికి గౌరవముచూపకున్న మీ వాక్కులు గౌరవింపబడ వని ప్రధాన విచారణకర్త చెప్పెను. చాల వాగ్వాదములు జరిగినవి. 25 వ తేదీని కోర్టు వెల్లుపల గుంపు చాలతక్కువ. న్యాయాధిపతి న్యాయస్థానమునైకన బడ గ నేము ద్దాయిలు లెప్పుతక్కిన వారం దకును లేదిరి. మీరు లేచి గౌరవించుట న్యాయ స్థానములమర్యాద. మీరట్లుచేయనిచో మీకుర్యేలుతీసివేసెదరని న్యాయాధిపతి చెప్పెను. ముద్దాయిలు వెంటనే కుర్సీలనుతీసి క్రింద బట్టలపరుచుకొని మార్చుండిరి. మీరు లేచి నిలువవలెనని మరల న్యాయాధిపతిచెప్పెను. గౌరవనీయుగాలి యీప్రభుత్వ మునకు మేమెట్టి గౌరవమును చూపజాలము. గాన లేవనొల్ల మని వారనిరి. దీని నపరాధముగా భావించెదనని న్యాయాధిపతి అనెను. వారు మేము లెక్కచేయ మనిరి. మరకొంత నేపటికి మహమ్మదాలీగారులేచి ఏమా అడుగు మారగొనించితెరి. లేవ నైతిరిగాని మీమాట విన్నవి న్యాయాధిపతియనెను. మేముమూవై నిట్టి అక్రమపుకేసుతెచ్చిన దొరతనమును గౌరవింపము గాన లేవ లేదు. వ్యక్తిపరముగా మీపట్ల మాకెట్టి అగౌరవభావములేదు. క్రిందకోర్టులో మేము లేవలేదు. ఇచటకూడ లేవము ఆని మహా మృదాలిగా రనిరి. ఆపద్ధతి అనివేశమని న్యాయాధిపతి అనెను. నేనేమైన చెప్పగోరినప్పుడు మాత్రము లేచెద ను. మీరు వి న నొల్ల నిచో శిక్ష నిపుడే విధింపుడు. మా విచారణయే యొక ప్రమాదముగాన తుసాకితో కాల్యవలె ననియో ఫురీతీయవలెనయో మీరిక శిక్షవేసి ముగింపుడు. ఆని మహమ్మదాలీ గారనిరి. ఆలిగారి ఆక్షేపణను న్యాయాధిపతి ప్రసంగమున ఆలిగారు కూర్చుండిరి. ప్రభుత్వన్యాయవాది చ్యూను గూర్చి అడుగుటకు ఆలిగారు మరలలేచినను న్యాయాధిపతి విన వలెను. ఇది నావాక్కుని ఆలిగారనగా కోర్టువారి అనుగ్రహమని న్యాయాధిపతి అనెను. అటులై న హాక్సేలో అనుగ్రహమేదో తెలుపుడు. అనుగ్రహమునకు

నేను లేవబనిలేదు. మాక్కుకుమాత్రమే లేచెదనని మహమ్మ దాలీగారనిరి. న్యాయాధిపతి మాటలాడలేదు. ఆలిగారు కూ ర్చుండిరి. కానుపరీక్ష చేసెదరా అనిఅడుగ మహమ్మదాలీ గారు ఆక్షేపణల ప్రారంభించిరి. ఇది అదనుకాదని న్యాయాధి పతి అనెను. విచారణలో న్యాయవాదులు తరుచుగా ఆక్షే పించుచుందురని ఆలిగారనిరి. ముద్దాయిలు నా ఆక్షేపణ అను సరింపనిచో వారివాక్కులు గౌరవింపబడవు. అని న్యాయాధి పతి చెప్పెను.

శుద్ధ స్వ దేశి (3203)

చేతివగ్గుములతో తయారుచేయబడిన పలుకముల కాశ్మీముట్టేడ్లు, ఒకసూటుకు కావలసినంతటిస్వదు ధర అన్ని చార్జీలు కలసి రూ 14 లు. రెండు అణాలు స్టాంపు పంపిన వారికి కాంపిలులు పంపబడును. ఇంగ్లీషు లేక ఉరుడు, భాష లలో ఉత్తరములు వ్రాయవలెను.

CANAUD & Co.,
Srinagar, Kashmir.

మిల్లు ఎంజినులు అమృతమునకు

ఏ 200 ఐ. హెచ్. పి. కార్లిన్ కాంపౌండు 8 తె వారిచే తయారుచేయబడినది.
ఏ 200 ఐ. హెచ్. పి. క్రాస్ కాంపౌండు హాల్జీ అండు కో వారిచే తయారుచేయబడినది.
ఏ 500 ఐ. హెచ్. పి. వర్తికల్ ట్రిప్లీ ఎక్స్ పాన్షన్ వన్ కార్లిన్ మూల్టర్లవారిచే తయారుచేయబడినది.
ఏ 1600 ఐ. హెచ్. పి. క్రాస్ కాంపౌండు కార్లిన్ గాల్లోవే వారిచే తయారుచేయబడినది.
(8215)
J. C. Tosh Ltd., 24 Strand Road, Calcutta.

అమృతమునకు

రూ 3 లు మొదలు రూ 5 ల వరకు ధరగలది. మూలవడకు రాట్నములు మావద్ద సిద్ధముగా నున్నది. కోజా, టేకుకట్టతో తయారైన గృహోపకరములుకూడ గలవు. వికరములకు ఈ దిగవలెననునకు వ్రాయుడు.
S. T. Murthy & Co.,
60, P. V. Covil Street, Kayapuram, Madras.

నోటీసు. (3172)

ఇకకంటాన్ను అస్సెసీల సహాయముకొరకు విన్నరు ప బ డి

విజ్ఞాపన

55 కచ్చేరి రోడ్, మైలాపూరు మద్రాసు.

వై పన్నుకు సంబంధము కలిగిననాగిలలో ఎవరికైనను మా సహాయము కొరువాలకు డి. ఫారము తయారు చేసి యిచ్చుటకును, విధింపబడిన పన్ను జాస్తి ఆని అనేసీకి తోచు నెడల ఆక్షేపణ లేక అట్టెక్షన్ పిటిషన్ వ్రాసియిచ్చుటకును ఆప్సీలు పిటిషన్, గవర్న మెంటు మెమోరీలులు తయారుచేసి యిచ్చి కాలాతిశిము కాకమునుపు దాఖలు చేయించుటయే కాక వారికి గల సుకేయుములు తీర్చి వారి వారి పనుల ననుసరించి ఫీసు పుచ్చుకొని, చట్టమును అనుసరించి పనులను అస్సెసీలకు వేరవేర్చి యిప్పింపబడును.

మహాత్ముని గ్రంథములు

నర్వోత్తమ రా య కృతులు

మూర్రాజు : అశ్వత్తమైన కథ. నాటకము వలె నుండును. కనిచేయుట చేతితోనా నెత్తితోనా అచట ఇందు రమ్యముగా వివరింపబడినది. చనువను చదు వను కడుపుబ్బనట్లు నవ్వవలసియుండును. వెల 0-2-0
నీతిధరము : చీవితరహస్య మిం దిమిడియున్నది. సితీబలముయొక్క అప్రతిమానత్వము ఇందు చక్కగా వివరింపబడినది. సులభమగు సులక్షణై. వెల 0-2-0
సంపూర్ణస్వరాజ్యము : సి. ఎస్. ఆంధ్రామహారి అద్వితీయమైన లేఖలకు గా. హరిసర్వోత్తమరాజగారి యరువాదము. వెల 0-2-0

వేదంకంపెని, మద్రాసు. (3223)

“గొప్ప మార్పు”

ఆయుధశాసనయందు యిటీవల చేయబడిన మార్పు ప్రకారము ప్రతిమనుషుడును లైసెన్సు లేకయే సాధారణ మయిన కత్తులు స్వరక్షకార్థమును ఉంచుకొనవచ్చును అట్టి కత్తి చేతికట్టుకుండు ఇముడ్చబడి బహు అందముగాను చేతికి తేలిక గాను ఉండునట్లు మన దేశమున తయారు చేయుడి స్వదేశ “కత్తి కట్టులు” అను పేర విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. ఒకటి లెప్పించి మంచినయెడల దాని ప్రయోజనము మీకే తెలియాలదు. కావలసినవారు:

ఈ క్రింది చిరునామావారుకు వ్రాసిన దొరకగలవు.
కొలదిమాత్రమే గలవు 8 నుక త్వరపడి వ్రాయుడు.
వెద్దకత్తి కట్టు 1-కి రూ 6-8-0; చిన్నకత్తి కట్టు 1-కి 5-8-0
దజను కట్టులు కొనువారికి ఒక కట్టు ఉచితముగా నీయబడును.
వలయువారు ఆర్డరుతో సహా ఒకరూపాయి ఆడ్వాన్సు గా పంపవలెను.
పోస్టేజి వగయరా ఖర్చులు కొనువారు భరించవలయును.
మాతం తెట్టి కృష్ణారావు,
(8079) బెజవాడ.

ముఖ్య గమనింపు.

యోగ్యతాపత్రములు 2942
(4) నేను 5 సంవత్సరములకంటే ఎక్కువని తును వ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. కొన్ని కేళలో ప్రాణమునూడ విసికిపోయినది. కాకపట్టణములో నుండు, ‘మర్గా మెడికల్ హాల్’ వారిచ్యు స్పెషల్ ఆస్ట్రాస్కూర్ అయి దివ్యావధము ను నేరించుటచేతనే నేను ఇప్పుడు సడరు వ్యాధిలేక సౌఖ్య ముగా నున్నాను.
బెంగళురు } ఆర్. ఎన్. చెట్టి
4-3-21 }

Wonderful కుష్ఠ రోగ నివారిణి

ఒక మహాత్ముని వల్ల లభించినది. కుష్ఠవ్యాధులును యే బాతి సనాయి నయినను మేహవ్యాధులను గూవుమాపును. అమి తమగ వీర్యవృద్ధి శరీరకాంతి కలుగజేయును. గుణములేదని ఋ జువుజేసినచో ఖరీదు వాపసు చేయబడును; పథ్యము లేదు. 1 నెలకు సరిపడు 60 మూత్రలు గల దబ్బా 1-కి రూ. 6-0-0 (873) యమ్. సుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, కొత్తపేటగోట్టు, గోవావరీజిల్లా.

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృద్ధి వాస్తవాలును, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లపేక తమా నాలు విచిత్ర వివోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచె్వును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకానుచేత మాటలాడించుట, భూమిపైన గజముఎత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు ఆశ్చర్యములున్నవి. ఈ గ్రంథ యును చదివిన ఆత్మన్యుతముగా మేజిక్ చేయుల గని గ్యారంటి యిచ్చుచున్నాను. దీనివల రూ 4-0-0 లు. (2118-583) పి. ఆర్. జవార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా

తెలంగాణ కల్యాణము

నూతనమున పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:-

మే మిప్రతికూల బ్రతిభుత్వము ఆఫ్రికాయందలి విపరీత స్థితులగుర్చి యిప్పటికి మామూలుగు వర్తనములనుండి వ్రాయుచుంటిమి. అట్టిస్థితికి కారణము కలహియలు ఆఫ్రికాయందు స్థానికప్రభుత్వాధికారులను ధర్మబద్ధులు కలహియలు ప్రభుత్వవిధానమును విడనాడియుండుటచేతనే యని చెప్పవలసియున్నది. నాలుగువందలముల క్రింద నెయిరోబీ ప్రాంతము లోగో మేమి జరుగుచు నుండెనో యేమి జరుగుచున్నదో మే మిది యిప్పుడు చెప్పవలసియున్నది. కాని యిప్పుడు కన్యాదేశములోని స్థితిని జూచినవారు అది యెంతటి భిన్న హృదయములో నున్నదో తెలిసికొనవలయును. ప్రతి వారమును మాసపత్రికలో జెరలు నాగ్రిగారి పరిపాలనో ప్రేక్షకులు గూర్చి వ్రాయుచునే యుంటిమి.

కన్యాలోని అనాగరికులగు ప్రజల పరిపాలనమునగు సామ్రాజ్యపాలనా విధానము ప్రయోగింపబడుచున్నది. కడచిన ఆరుమాసములనుండియు కన్యాలోని పరిస్థితులు ప్రతిమించి రాగమునబడినవి. ఆఫ్రికనులను పరిపాలించు విధమునందలి సౌఖ్యమును దీనిలో నుండి అంత 20 లక్షల మంది ఆఫ్రికనులను కొన్ని నేలనుండి వికోపాస్థానములకు వర్తకులను గలరు. ఈ కన్యా సర్వభూమిలకు వికోపియముల కన్యాశ్రేయములచేత మనియు, వాత పాలనాధికారులను గర్హించుచున్నది. అంతయు లక్షలముల వాతము జెరలు నాగ్రిగారి పరిపాలనాధికారులను ఈ సంకలితామోదించి యిట్టియులను బలవంత శ్రేణిలో చేయుచుంటు మొదలిడిరి. ఈ విధమున పరిపాలన విధములను ఆఫ్రికనులను పరిపాలనావిధానమునంద నడలించిరి. స్థానికులకు తిరిగి కొలదియు ఆకలి యుక్తువామెను. వారు ప్రాతనిధ్యముల బాధ్యతానుభవమును కోరిరి. అనగా పరిపాలనమును లక్షల వందల ప్రజలలో యేకాన్ని నేలనుండియో చేయవలసి యభిప్రాయము. ఇందులకు ఒకకన్యాగలదు. కన్యాలో మామూ వర్తనముల వారున్నరు. తెల్లవాకి మామూ లెట్లు భారతీయులున్నరు. శ్రేయములు తామే ప్రభుత్వ ప్రభుత్వములనుండి కలహియలు కార్యాలయముల వారు కాకుండు తామే పరిపాలించుచుండకై ననుచున్నరు. ప్రభుత్వములను మామూ, అమానుకములగు నుండు తేనె తెల్లలోని తేనెటిగలనుగూడ కేపు కత్తునట్టిది. ఇప్పుడు తేనెటిగలు భారతీయులు. భారతీయులను మున్నరు!! ప్రాతనిధ్యము, బాధ్యత యనునవి వచ్చినవి అవి వర్తనములకుండ నందజును సమానముగ నుండకలెను. భారతదేశము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యంతర్భాగమై యున్నది. సామ్రాజ్యసమాదేశములో ప్రాతనిధ్యము గర్హించుచున్నది. బాతీసుమిగిలి నిండియారు పోటుచున్నది కారము లదు.

భారతీయు లెట్లు సమాన ప్రాతనిధ్యమును గోరుటవలన ఫలితము చాల విపరీతమైనది యిది. శ్రేయములు రాయగు ద్ది తమ చేతుధి కాలమున చెప్పచున్నరు. మైముప్రతిక గూడ ని దేశములో వారియందు సామధికారి యియవని వ్రాయుచున్నది. అట్టి శ్రేయములకు బాధ్యతకర్తమును, బాతీయమును నుండు బాధించుచున్నది. ఈ సంగతి శ్రేయములు చేసిన యొక కథలో ప్రకటించిరి. భారతీయులకు పోటునిచ్చుధికారి ముండగూడ దనియు, వారికిగూడ నెవరును వలసరాగూడ దనియు, నికవిధవారి కేమియు భూమిభాగ ముండగూడదని యు ఆసభలో నేకగ్రీవముగ నామోదించబడినది. దీనిని కన్యా రూపము చాల్చుటకుల కేమియులో నే భాషాభిప్రాయముగలెను. ఆసభలో చాలమంది యువన్యాకులు భారతీయులు కన్యా లో పోటు అధికారమును గోరుట, ఆంధో శన కాలకమైనదనియు, దీనికివారికి మాన్యముండి ఉండెను గల్గె ననియు జెప్పియుండిరి. ప్రభుత్వమువారు భారతీయులకు పోటు నిచ్చుధికారము నిచ్చిన శ్రేయములు దానికై పోరాడుటకు తీర్మానించుకొనిరి. ఈ తీర్మానమును కమాండరు కుక్కుగారు పాదించి యువన్యాసింపుచుండగా సభలో నుండెను కలిగెను. రాజ ప్రతినిధి యగు నాగ్రిగారు కూర్చున్నవా రెల్లరు హతాత్మక లేచి, తామచ్చటకు లేచుప్రభుత్వము దుష్పథమున నడుచుచున్నదని వినుటకు రాలెదని జెప్పి, సభవాకి 'గుడ్ మార్నింగు' చెట్టి, అందరును నిశ్చేష్టులైయుండ వెదలిపోయిరి. అధ్యక్షులు కుక్కుగారిని ఆగ వద్దని చెప్పి యువన్యాసింపుచునిరి. వలసవచ్చినవారి యుద్దేశములు

ను స్వభావమును విశదమైనవి. వారు తమకేగక సామ్రాజ్యమున కుగూడ నష్టదాయకులుగ నున్నారు. కొన్ని నేలనుండి శ్రేయము లులు సంతకవిత్తులై యుండి నిరంకుశాధికారము గల్గియుండి వారికన్న వందలలెట్లున్న ఆఫ్రికనులనైనను, మూడునాలులెట్లున్న భారతీయులనైనను చలాయించెదగని యనుకొనుట వట్టివెట్టి తనము. దీనినిబహిరంగముగ ఒప్పుకొనుటవలన తూర్పుఆఫ్రికాలో సంకలనముగలెను. భారతీయులు విద్యేషులై ఆగ్రహచిత్తులై, సమానగౌరవము కావలెనని కోరిరి. మరి యొక విషయమే మిదిగా, భారతీయులును, ఆఫ్రికనులును ఏకమై శ్రేయములులై కదురుదిరిగిరి. జులైమాసారంభమున నెయిరోబీలో ఆదివారమునాడు రెండు బహిరంగసభలు జరిగెను. ఒకటి బ్రిటిషు భారతీయులచేసిరి. అందు వికోపియను లుకొండలు భారతీయులకు సమానస్వత్వముల నీయగూడ దని చేయు నాందోళనము నాజేపించుచు నొకతీర్మానమును జేసిరి. మరొకటి తీర్మానము ఆఫ్రికాదేశవాసులను భారతీయులును ఒక చేయని యు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము క్రిందనున్న వారల కందఁకును సమానస్వత్వము లుండవలెననియు నుండెను. ఈ తీర్మానము రి నేలనుండి ఆఫ్రికనులకు సభలో జేయబడినది. దీనిలో యూరోపియనులకు ఆగ్రహము గల్గెను. భారతీయులు కన్యాదేశములో నుండుటవలన తద్దేశముల యభివృద్ధికాటంకము గావనియు, వారు వారితో మిత్రులుగ నున్నారనియుగూడ తీర్మానించిరి. పిదప ప్రభుత్వము వారు నిర్బంధపెట్టి గూలిపనిచేయుచుండుటగుర్చియు, మాతీలనుగ్రింపుటగుర్చియు, ఆతే.పణలు జరిగెను. పాతకాలమునాటినుండని కోరిరి. విద్యావంతులగు బ్రిటిషుపాలనక్రింద నున్న వారికి పోటు నిచ్చుధికారముండవలెనని కోరిరి. ఇంగ్లాండుకు వెళ్ళుభా.తప్రతినిధులను తమవిషయమై రాజ్యాంగమంత్రికి దెలుపదని కోరిరి.

ఈ తీర్మానము, ఆఫ్రికావాసులలో కన్యాకు వలన వచ్చినవాతై నెట్టివిద్యేషభావము గల్గినదో దానికొక చిహ్నముమూత్రమే ఇది యొక్కటియేగాదు. దేశమంతటను, నూటికి మూడవవంతు చొప్పున నెట్లులు కూర్చిని తగ్గించుట మొదలిడిరి. ప్రభుత్వమువారు గూడ యిటుల జేయలేదని పట్టిక వర్చునై దైర్ఘ్యరూపిని దూషించిరి. దీనికిఫలితముగ తూర్పు ఆఫ్రికాలో వృత్తిసంఘము లాంధ్రమాయెను.

ఉగాండానుండి కిరుయూవరకు దేశములోను, నెయిరోబీలోను నివి నిర్బంధించుచున్నవి. ఉగాండా యువకుల సంఘమనియు, కిరుయూయువకులసంఘమనియు, తూర్పుఆఫ్రికా సంఘమనియు, అట్టి సంఘమనియు నేర్పడినవి. కిరుయూ సంఘమువారు ముఖ్యులను నెద్దలను నేటిపు కమాండరు గారి కొకవిన్నపమును బంపుకొనిరి. అందుగూడ బలవంతపెట్టి పని జేయుచుండుటగుర్చియుమాతీలను గ్రింపుటగుర్చియు ఆతే.పణలు చేయబడినవి. ముఖ్యముగ పాతకాలమును, విద్యాభివృద్ధియు కోరిరి.

కన్యా ప్రభుత్వమువారును, వలసవచ్చినవారును అట్టి స్థితిని మరింత విషమము జేయుచున్నారని మేము మరల వ్రాయుచున్నాము. భారతీయుల కోర్కెలకు కారణము తెలిసి, మాన్యముని, కమాండరు కుక్కు మున్నగునా రభిప్రాయ పడుచున్నారు.

అది వట్టిభ్రమ. కమాండరు కుక్కుగారి యువన్యాసము జదివినవారు భారతీయులలో ఆంధోశనమునకును అంతరికిని కారకులు వారేగాని, తెలిసి గాదని తెలిసికొనగలరు.

లా లా లజపతిరాయి

గారి జీవితమును సంపూర్ణోపన్యాసములును నవంబరు నెల మొదటివారములో వెలువడును. కొద్ది ప్రతులే ముద్రించుచున్నాము. త్వరపడుడు. నెల 0-8-0.

శంకరనిలయం, 2/147 లంబునెట్టి వీధి, మద్రాసు.

Vani Press, Bezwada.

(3077) తెలుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ, ఉర్దూ, నేననాగరి, అరవములో అచ్చు పనులు, లైండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, పాగ్రేవింగు, రమ్యముగ సరసమైన ధరలకు చేయబడును. కవర్లు, కాడ్లు, కాగితములు చవుకగా దొరకును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడండి.

వాణి ప్రెస్, బెజవాడ.

చెన్నపురి శాఖ భారత ఆర్థిక సంఘము:-

ఈ సంఘముయొక్క ద్వితీయసభ విక్టోరియా భవనములో (ఎగ్మూరు) 28 వ తేదీ శుక్రవారము జరుగును. టి. జే. గురుస్వామిగారు భారతదేశములో బంగారునాణెముల ప్రవేశపెట్టుటను గూర్చి యొకవ్యాసమును జదివెదరు. డాక్టరు గిల్బర్టు స్టేటరుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

శ్రీచెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారిణిసభ:-

ఈసభ యాజమాన్యమున 27వ తేదీ గురువారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు సాంద్య మహాలలో పండిత యల్. యక్. శర్మగారు ఆయుర్వేదాభివృద్ధిమార్గములగుర్చి యువన్యాసిం చెదరు. డాక్టరు సి. శ్రీనివాసమూర్తిగారు బి.యె. బి.యల్.యం. బి. సి. యం అధ్యక్షత వహించెదరు. ఉపన్యాసాంతమున డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు మ్యాజికు లాంతరు సహాయముతో సువన్యాసిం చెదరు శ్రీలక్ష్మ ప్రత్యేకస్థలము ఏర్పరపబడినది అందరును రాబ్రాతికులు.

హిందీ ప్రచారకవర్గము:-

ఇందాక హిందీ నేర్చుకొని ఇక్కడ ప్రచారముచేయుటకొరకు విద్యార్థులు ప్రయాగకు పంపబడుచుండిరి ఇకహిందీ ప్రచారము చేయగోరువాఁ ఁ ఆంధ్రులకు హిందీ నేర్పుటకు రాజమహేంద్రవరములో నొక ప్రచారకవర్గము తెఱవబడును. అది ఇప్పుడు రాజమహేంద్రవరములో హిందీప్రచారకుడై యున్న పండిత పి. హృషీ కేశశర్మగారిచే చూపుననుండును. ప్రస్తుతము అందులో ౧౮ విద్యార్థులకు నెలకు ౧౮ రూపాయలిచ్చి హిందీ నేర్పబడును. హిందీ నేర్చుకొన్నతరువాత మాతరపున హిందీప్రచారము చేయవలయును. ఇప్పుడు ౧౦ విద్యార్థులు తీసికొనబడియున్నారు. ఇకను ౮ విద్యార్థులు తీసికొనబడుదురు. ఎవరెరికి హిందీ తెలుసునో వారు హృషీ కేశ శర్మగారిని కలిసికొనినయెడల వారు విద్యార్థులను వర్గములో చేర్చుకొందురు. ఈ ఎనిమిదిగురు కాక నిక నెవరైన తమభుర్చు తాము భరించుటకు సిద్ధముగా నున్నయెడల వారుకూడ ఈ వర్గములో చేరవచ్చును. ఈవర్గము దీపావళి అయినవెంటనే ఆరంభింపబడును. - హరిహరశర్మ

న్యాయస్థానమున నెవరు పోగచుట్ట కాల్చువచ్చును?

లాహోరు అడిషనలు డిప్రీటీవు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో లాహోరు సిటీ కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి లాలా ఆమీన్ముందు గారి కేసు విచారణ జరిగినది. ఆమీన్ముందుగారు వాదించలేదు. ఆకేసు విచారణ చూచుటకు సత్యయుగ పత్రికా సంపాదకుడగు సుగౌరు నిధానసింగు గారు గూడ కోర్టుకు వెళ్ళిరి. విచారణ ముగిసినపిమ్మట వా రెట్టిగిరి

సర్దారు:- నేనొక్క ప్రశ్న నడుగొనలేదను.
మేజ:- ఆతడెవరు?
సర్దారు:- నే నొక పత్రికా సంపాదకుడను.
మేజ:- సరే మీ ప్రశ్న ఏమి?
సర్దారు:- మట్ట కాల్చుకూడదని యాకోర్టులో నొక నోటీసు కట్టిరి. ఆనిబంధనము మేజిస్ట్రేటుకు కూడా వర్తింతునా?
మేజ:- (ఆగ్రహముతో) ఆనిబంధన ప్రజలకేగాని మేజిస్ట్రేటుకు కాదు.
అని చెప్పి మేజిస్ట్రేటు వెంటనే యొక సిగరెట్టును తీసి కాల్చు నారంభించెను అని బ్రిట్యూరుపత్రిక ప్రకటించెను

అఖిలభారతపు చేతినేత ప్రదర్శనము.

నవంబరు నెల 28 వ తేదీ మొదలు డిశంబరు 4 వ తేదీ వరకు పాట్నాలో చేతినగ్గములనేత ప్రదర్శనము జరుగును. హిందూదేశమునం దన్నిరాష్ట్రములవారును పోటీకి నిలపవచ్చును. శ్రేష్ఠతయిన మల్లిపిలువటిలు బాక్సునాలును సరిచేసి ఎండించుటకు మంచిచేతి కురసు తయారుచేసిన వారికి చెరి 100 రూపాయలను సంయుక్తరాష్ట్రముల దొరతనమువారిచేదరు. చేతినేతకు క్రొత్తరకము యంగ్రిమును కనిపెట్టువారికి సిల్వర్ డ్రాఫ్టుదేవుగాడు ప్రత్యేకముగా 1000 రూపాయ లిచ్చెదరు. సామాన్య ప్రజలకు పకరించు వెంటాకు దర్భాంగా మహారాజాగారు బంగారు పతకము నిచ్చెదరు. ఇంకను వేరువేరు రకముల బట్టలకు 150 రకములకు బంగారు వెండి బ్రాంజి పతకములను సర్టిఫికేట్లు నీయబడును.

the sin of Antichristianity.

I am certain that untouchability in Hindoism is a satanic activity. Its removal will make the attainments of Swaraj an easy task. I have put untouchability in the fore front because I deserve a certain amount of criticism about it. We are seeking the aid of God in this great purification movement but we deny to the most deserving among His creatures the rights of humanity. Inhuman ourselves, we may not plead before His throne for deliverance from the inhumanity of others. To share his sorrows and free myself & him from that miserable condition, I pray that if ^{any} I shall be born again, I should do so not as a Brahmin, Kshatriya, Vaishya

2

or Shudra, but as a Parashrama.
virtueability must be
existent this very year. Two
of the strongest desires that
keep me in flesh and bone
are the crumination of
the 'untouchables' and
the protection of the cow.
When these two desires are
fulfilled there is swaraj
and therein lies my only
brokasha

Dr. Kandaswaraswami
Gandhi

[illegible]

స్వల్పకృతాదోషము.

హిందూమతములో నప్పుశ్చతాదోష ముండుట, కేవలము రాక్షసకృత్యము కాని వేరుకాదు. ఆ దోషమును పోగొట్టుటవలనను స్వరాజ్యము సులభముగ సిద్ధించును. దీని విషయమైన శ్రద్ధచూపు చుండుటచే దీనికి నేనన్నిటికంటె ప్రాధాన్య మిచ్చితిని, నిరాకరణము మహాపవిత్రవంతమగు నుద్యమము. దీనికి భగవదనుగ్రహ మవసరము. మనము దానిని కోరుచుంటిమి. కాని భగవానునకు ప్రీతిమైనసంతాన మగు వారికి మనము మానవమాత్రులుగ చూడక దయను కరుణను చూపుటలేదు. మనమే క్యూరచిత్తులమై యుంటిమి. అట్టిది వారిని తరింపజేయుమని కోరలేము. నేను తిరిగి పుట్టుట భగవత్సంకల్ప మైన యెడల నేను బ్రాహ్మణుడుగ పుట్టవలె నని కోరుకొను, వైశ్యునిగ పుట్టవలెనని కోరను, శూద్రునిగ పుట్టవలయునని కోరను. పంచముని గనే పుట్టి వారిలో కష్టముల ననుభవించి వారిని తరింప జేసి నేనును తరింతును. అస్పృశ్యత యీయేడాడ్వీలోనే పోవలెను. నాకు గోవును రక్షింపవలెననియు, పంచముల నుద్ధరింపవలెననియు రెండు కోరికలు. ఈరెండు మనోరథములును సిద్ధించినపుడు మనకు స్వరాజ్యము లభిం చును. నేనును తరింతును.

రాజీనామా; బెజవాడ తాలూకా కొండ్లూరు గ్రామ కా
పురస్థానం- శనకవరపు సుబ్బయ్యగారు; దేశభక్తులగు, ఆంధ్ర
త్వ దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య శ్రీరాజా కోటగిరి వెంకటకృ
ష్ణారావు- బహద్దరు మొదలగువారల కారాగృహముననుంచిన,
ఈనిరంకుశప్రభుత్వదాస్యమును వీడి, మాతృసేవాసత్తుడయి, తన
ఎరిమెంటరీ ఉపాధ్యాయవృత్తికి, రాజీనామా పంపిరిని విని చా
లాలనందించుచున్నాము- వీరిసోదరుడగు ఆంజనేయ కామ్రెడ్డి
గారుకూడా, చీమలపాడు- రామచంద్రపురం వగయిరా గ్రా
మముల- ముననబునవుకరికికూడా, రాజీనామా పంపించెదననివా
గ్దత మొనరించినందుకుకూడా చాలాసంతోషించుచున్నాము. వీరి
బోలుమాతృభక్తులందరు, యీ తరుణమున ముందుకు రాగలరని న
మ్ముచున్నాము- దూపగూంటి నుబ్బారావు.

కానుమొలు. — శ్రీ మామమర్త్యస్థక భాండాగారము
యొక్క ప్రథమవార్షికోత్సవము దుర్బతి నామ సం॥రం ఆశ్విజ
బిదిలు రోజున లకం రాజు బావీరాజుగారి ఆధ్యక్షత
క్రింద జయప్రథముగా జరిగినది. ౭॥నే॥ మంగిపూడి పురుషోత్త
మశర్మగారి చేతనున్న శ్రీమాన్ ఆత్మకూరు గోవిందాచా
ర్యులుగారి చేతనున్న పుస్తకభాండాగారముల విషయము
న్నా స్వదేశవస్త్రసీర్వాణమును గూర్చియు విఫలముగా నుప
న్యసింపబడియె. మరునడిదినను రాటములు బెట్టి నూలు వడకిం
చి నేత నేయించు యేర్పాటుకొరకై శర్మగారిచేత నుపన్యసింపబ
డియె. అందరు ఆమోదించిరి. తగుప్రయత్నములు జరుగుచున్న
వి. మ॥ నూకల రామస్వామిగారిచే కరాచీ తీర్మానముపపాదించ
బడియె. శ్రీమాన్ కోవెల వెంకట కోభనాదాచార్యులగారిచే
నామోదించబడియె. నూరుమంది ప్రజలు పవ్యకొనిరి. సభాసం
తరము రెండు రోజులు మాకకథాకాలక్షేపములు జరిగినవి.

“ఏలూరు, అన్న, వస్త్ర, వైద్య, విద్యాదానసమాజము-
మహారాజశ్రీ మద్దలరామయ్యగారి కుమార్తెవేంకటబ్బరాజు
శ్రేష్ఠిగారు వారి తండ్రిగారి జ్ఞాపకార్థమై యీనెల 12 వ
తారీఖున, రు 60-0-0 అరవైరూపాయలు చీరువా ఒకటి
వైసమాజమునకు ధర్మముగా, యిచ్చినారు. మహారాజశ్రీ
బొమ్మరత్నశ్రేష్ఠిగారు సదరు సమాజమునకు ధర్మముగా కట్టిం
చదలచినమేద, సమాప్తముకావచ్చినది. కార్తికమాసములో ప్రవే
శము జరుగును. సభ్యులు అందరు బాకీలను వారివద్దనుండు అజ్ఞా
చీట్లుపుస్తకములను, యిచ్చికొత్తగాజరుగబోవు దైర్ఘ్యమున్న
కలలో పాలుగొనవలె నని గోరుచున్నాము-
అన్నం వెంకటరత్నం.

బిరుదమును దదలుకొనుట మరలనిచ్చుట.

ప్రచురణసంఘమువారి ప్రకటన.

ఉత్తర్రాజ్యమున కలెక్టరుగారికిని (ప్రభుత్వమువారికిని) ఈక్రిందియట్ల ప్రభుత్వముల జరిగెను.

కలెక్టరుగారు ప్రభుత్వమువారికి 28 అక్టోబరు 1920-వ సంవత్సరమున ఈక్రిందిసమాచారములను తెలిపెను.

భానాసాలాక్ సాహెబు తన భానాసాహెబుబిరుదమును నదలకొంటిని తెలుపుచు తప్పిరదచిన్నములను నాకు పంపి వేసెను. ఇట్లుచేయుట కాలేదు కారణములదెలిపెను. (1) ఆంగ్లేయులు యుద్ధకాలమున జేసినవాగ్దానములకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించిరి. (2) బ్రిటిషుప్రభుత్వము భిలాభతుకుహానికలిగించెను. (3) పుణ్యక్షేత్రములు పంచదేయల అధికారము క్రిందనుండెను. (4) పంజాబు కృత్యములు ప్రజలపూర్వములకు వోప్పిగలిగించినవి రెండు నెలలనుండి ఇతరులు చాల బలవంతము చేయుచుండుట వలన నీతడిట్లుచేసెను.

కలెక్టరుగారు జేడ్డి, రిప్పన, వెల్టె ఇన్నురుడుపోస్తు ద్వారా చేరినవి. ఆక్రమించుట జనరలుగారి కీవిధముగ వ్రాసిరి: తిరుపత్తురువాను డగు భానాసాలాక్ సాహెబునామమును బిరుదు గలవాఁల పట్టినుండి తీసివేయవలెను.

ప్రభుత్వమువారిచే సైక్లటరీ గారుభారత రాజకీయకార్యదర్శిగారి కిట్లు వ్రాసిరి. మైసూరు ననుసరించి ఈక్రిందివారు వదలుకొనిన బిరుదచిహ్నములను రిజిస్టరు పోస్టుద్వారా పంపవలసినదని కోరబడితిని. మీనామములు మదరాసు రాజధాని బిరుదులుగలవారి పట్టిలోనుండి తొలగించడమైనది.

రాజకీయకార్యదర్శిగారు మదరాసు అందరు సైక్లటరీ గారి కిట్లు వ్రాసిరి: ఈక్రిందివారు తమ సనదులనిచ్చిజేసిరా? అయినయెడల ఎప్పుడు మాకు జేరున?

(ii) భానాసాహెబుగారు, భానాసాహెబుననదు.

కలెక్టరుగారిద్వారా భానా సాహెబుకిట్లు తెలుపబడెను మీరు మీ బిరుదును వదలుకొంటిని గానననదును పంప గోరెదను.

కలెక్టరుగారిట్లు వెలిపిరి: టి. సాలూసాహెబుగారు తనబిరుదును తిరిగిఈయనతననిరభాస్తు జేసికొన్నాడు. మదరాసు ప్రభుత్వము ఖ్యుకార్యదర్శిగారు స్వామాజ్య రాజకీయ శాఖల కార్యదర్శిగారి కిట్లు వ్రాసిరి.

భానాసాలాక్ సాహెబు తనబిరుదమును తిరిగి ఈయనతనని గోరుచున్నాడు. అసహాయాధ్యమా వలంబులగు తన బాతివారి బలవంతమువీడ నట్లు జేసితిని జెప్పచున్నాడు తాను ప్రభుత్వ పక్షముననే యుండుననియు తనబిరుదును పశ్చాత్తాపము నొందుచున్నాననియు తెలిపెను. 1912 సం॥ తిరుపత్తురు అల్లరులలో నాతడెక్కువసహాయము జేసెను. గవర్నరుగారును సభ్యులును ఆబిరుదమును తిరిగి ఈయనతనని సలహానిచ్చుచున్నారు అది తిరిగి యసాహెబుకు ఈయనతనని గోరుచున్నాను. సామాజ్యరాజకీయకార్యదర్శిగారు మదరాసు ముఖ్యకార్యదర్శిగారికిట్లు వ్రాసిరి.

ప్రభుత్వమువారు విశాలహాతు ఒప్పుకొనిరి. కలకత్తా మింటుమాస్టరును కావలసినవాడని మీకు పంపవలెనని వ్రాసితిని.

ఉత్తర్రాజ్యము కలెక్టరుగారికి: భారతప్రభుత్వమువారు భానాసాలాక్ సాహెబుకు తిరిగి పూర్వపుబిరుదు నిచ్చుటకు సమ్మతించిరి. బాడ్లిమీకుపంపితిమి. దానిని 18 అక్టోబరు తేదీన దర్బారులో నాతనికియవలెను. ఈసంగతులన్నియు నప్పుడు చెప్పవలెను.

* * *

ప్రభుత్వసేవకులు కద్దరు ధరించుట.

మదరాసు ప్రచురణసంఘమువారు మా క్రింది విషయమును ప్రకటనాము బంపివారు.

ప్రభుత్వసేవకులు కద్దరు ధరించుట యాతేషణీయమాయని చు మృతేలు ప్రశ్నించుచున్నారు. సామాజ్య రాసన సభలో సెప్టెంబరు 30 వ తేదీ నాడు జరిగిన ప్రశ్నోత్తరముల నీట ముద్రించుచున్నాము.

రాబు.టి. రంగాచారిగారు: ఆక్సెసుకాలములో ప్రభుత్వ సేవకులు కద్దరు ధరించుట ప్రభుత్వమువారిచే నాతేషణీయముగ పరిగణింపబడుచున్నదా?

కద్దరు ధరించినంతమాత్రమున తప్పుగాదనియు, అందువలన కద్దరును ధరించుకొనినవచ్చువారిని అత్యైక్యపలుపగూడదనియు అధికారులకు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువుల నందజేసెదరా?

గౌ. సర్. వి. వి.స్నెంట్లు: ఏవిధమైనబట్టలను ధరించినను ప్రభుత్వమువారికి ఆతేషణీ లేదు. అయితే అవి రాజకీయ సంబంధము గలిగినట్టివి మాత్ర ముండగూడదు.

అధికారుల ఏవిషయమై యుత్తరువుల పంపుట యనన నరమని ప్రభుత్వమువారు తెలంచుచున్నారు.

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీగాంధీ మహాత్మ ప్రణీతము

విషయసూచి:— మొదటిభాగము: 1 ఆరోగ్య చునగానేమి, 2 శరీరము, 3 గాలి, 4 నీడ, 5 ఆహారము, 6 ఆహార నియమము, 7 వ్యాయామము, 8 దుస్తులు, 9 సంభోగ నియమము.

రెండవభాగము:— అధ్యాయము: 1 వాయుచికిత్స 2 జలచికిత్స 3 మట్టిచికిత్స 4 జ్వరముదాని నివారణము, 5 నుల బద్ధము, 6 జిగటచికిత్సములు, మొదలగునవి, 6 అంటురోగములు-మహాచికిత్స, 7 ఇతర అంటురోగములు, 8 గర్భము-ప్రసవము, 9 శిశుపోషణము, 10 ప్రమాదములు, నీటి గండము, 11 కాల్పులు, బొబ్బలు, 12 పాముకాటు 13 తేలుకుట్టు మొదలైనవి, 14 ఉపసంహరణము.

ఆంధ్రకరణము గూడూరి రామచంద్రరావు గారిచే ప్రకటితము అచ్చులో నున్నది అతిశ్రేయముగ వెలువడును. వెల 0 8-0

ఇందువల్ల వచ్చులాభము దత్తమండలములలో కలవు నివారణకు రాట్టుములు- మగములకును వినియోగించబడును. వలయువారు వెంటనే యీ దిగువచిరునామాకు వ్రాయవలెను. "నేనాసంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా"

స్వరాజ్యగ్రంథములు

(1) స్వరాజ్యగీతములు

జనసామాన్యమున కంపుగ నుండునట్లు వ్రాయబడినది. 0—8—0

(2) స్వరాజ్యచక్రము

(శ్రీమతి నగరాజేవి చౌదరూఢిగారి యుపన్యాసము నుండి అనువాదితము) నిర్మల చుగు కైలి 12 ప్రతులు. రూ 1—0—0

(3) హేందవస్వరాజ్యము

(మహాత్మాగాంధీ విరచితము) స్వచ్ఛమగు వాడుక తెలుగున భావగంభీరమగు చుంతయు చెడకుండ తర్జుమాచేయబడినది. 0—10—0

(4) స్వరాజ్యమేళరణ్యము

(సి.యస్. ఆంధ్రానుగారి అమూల్యవ్యాసములు తెనిగింపబడినవి) ఇందలి పదములు మూలముగాని పలుకులు గావు. 0—8—0

(5) సహాయనిరాకరణతత్వము

0—4—0

ఇండియా ఏజెంసీ బీరో, ట్రిప్లికేన, మదరాసు.

క్రింది సంగతులు!

బొంబాయి స్వదేశి స్టోర్సు

స్వదేశిసంగతులు!!

నెం. 40, 41, 42, రత్నబజారురోడ్డు, బార్డిటాను, మద్రాసు.

చీరలు, రవికలు, రంగులు, కంబళ్లు, రత్న కంబళ్లు, పరుపులు, తలగడలు, పట్టు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు సావళ్లు, చిత్రాడలు, త్రేలగట్టు ఉయ్యలు, బొమ్మలు, పిత్తిలి టిఫిన్ సెట్లు, ఇతర వాటిలో నాటు రకములు, కోటు, నారమట్టు, మొదలగు మాదిరిలు, స్టీలు ట్రంకులు, ఇనుప ట్రంకులు, జుఫీను కుప్పకా వద్దు, రకములు, వైన వేసుకొను నవి మావద్ద అనేక గింపుకొను వైకము పెట్టల కాన్వాసు కేసులు, బ్రీపుసంచులు అంగవస్త్రములు, ధోవతులు మొదల విధవిధ వింతయైన మొదలగునవి పలువిధమాదిరిలలో మా యొద్దగలవు. లగునవి అనేకమాదిరిలలో మా వద్ద మాదిరిలలో ఉన్నవి. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నిచటచోటు చాలదు. సిద్ధముగా స్టాటలో నున్నవి.

సకల జనుల సౌకర్యము, వారియొక్క లాభమును యోచించి ఈ మాతన ప్రాంచీని తెజవియున్నాము. బెంగళూరు, కంచి, కాశీ, మధుర, నేలం, మలబారు, అహమదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పునా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండియూ, మరియు హిందూజాతమునం దుండు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండియూ వారి వారి అంతముకు తగినట్లు వుపయోగించునట్లు పెండ్లి మొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న వుపయోగించున తగిన సరిగ పట్టు నూలు జుఫీంకములను రప్పించి, స్టాట చేసియున్నాము. ధరన్ను సరసముగా వుండును.

విచిత్రమగు స్వాతంత్ర్య చిత్రపటము

ఇందు స్వాతంత్ర్యముయొక్కయు, బానిసత్వముయొక్కయు నిజస్వరూపము అత్యగ్రహణీయ శిల్పనాచార్యములో చిత్రింపబడియె. స్వాతంత్ర్యభిమానుల కిది హెచ్చరికను బురికొల్పుటయే గాక నూర్లు బాజరకును, చిత్రలేఖకులకును మిక్కిలి విశేషకరముగా నుండును. (8208)

కాపీ 7 అణాలు;

3 కాపీలు రూ 1 మాత్రమే

M. S. M. Row,
Artist & Nature cure Advocate.
Masulipatam.

వి. పి. లు త్రిప్పి వేసివో స్టూచును గాన 4 అణాలు ముందుగా పంపవలెను.

గుణము లేనియెడల వైకము వాపనుచేయబడును. దేనాము చిక్కిపోవు, ఇంద్రియము వెలుపనుట, కలయంబు స్థితిమగుట, పటుత్వము తగ్గియుండుట, శ్రీలను చూచునప్పుడును, లచునప్పుడును మలముండును, నీటియందును స్థితి మగుట, అజీర్ణము, సోమరితనము, కాళ్లు, కేతులనోప్పి, మయకముగా నుండుట, బలహీనము, ఆకలిలేకుండుట, మొదలగు వ్యాధులను తొలగించి, రక్తగుర్ణము, పురుషతనము,

విరిలైన్ ధాతువృద్ధి లేవ్యము

ఇదివరలో యెవరివల్లను కనిపెట్టబడిన వింతయైన బోషధము.

చురుకుదనము, నరములకు బలమును, మెదడునకుబలమును మొదలగువానిని కృద్ధిపజచి నుఖ మిచ్చుచి ఈ విరిలైన్ కదా, "కాబుజేపుడో" అని తలవతగినది. దీనిని ఉపయోగించినవారికి దీని నిజము తెలియవచ్చును.

అనేక అంగ్లము, శ్రీ, పురుషులచే వాడబడి, వారిలన చుంచి పర్తిఫి కేట్లు పొందబడియున్నవి. 82 పూటలచుండు బుడ్డి 1-కి రూ 8-8-0. ఒక నెల బోషధము (8 బుడ్లు) రూ 9-0-0.

వైవిలాసము:— విరిలైన్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 377, మాంబ్రోరోడ్, మదరాసు.

ఏక మూలీకావయోగమునట్లు — స్వరోగములకును వైద్యుల సహాయము లేకనే ఆరోగ్య మొనగడి

"దేవామృత రసము"

(321)

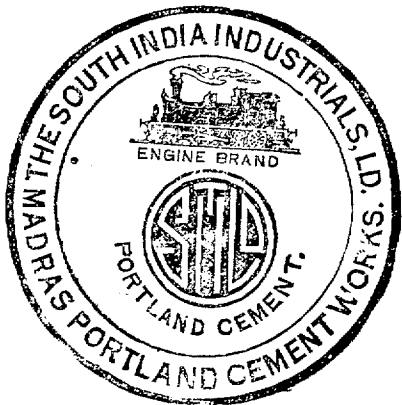
ఇయ్యది సిద్ధులచే నాపదేశంబుబడి పనుమాలికలచేత నూతనముగ తయారుచేసి వేదశాఖ విశ్రయగుచున్నది. ఏవిధమైన పథ్యములేక మనుష్యులకు వచ్చెను సకలరోగములను బాగుజేసి అనేకయోగ్యతాప్రతిభలను బడసియున్నది. ఉపయోగించెడి విధానమును బుడ్డి వెంట పంపబడును. ఆర అవుణము బుడ్డి ౧ కి రూ ౨. కాలు అవుణముబుడ్డి రూ ౧ మాత్రమే. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. వలయు వారలు

దేవామృతరసము కంపెనీ, ప్రాప్రెటరు: ములుకుట్ల నరసింహావధానులుగారు, కరూరు, ఎన్. వి. ఆర్. తిరుచినాపల్లి జిల్లా.

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క

“బ్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు”
“ENGINE” BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నెంటు డిపార్టుమెంటులు
హిందూ రాజ్యములు
గనులుత్రొవ్వ కంపెనీలు
కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
మునిసిపాలిటీలు
ఇండ్లుకట్టువారు

అందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. ఏలననగా:—

1. మాయొక్క “ఇంజిన్” బ్రాండు పోర్టులాండ్ సిమెంటు శుద్ధమైన మూలద్రవ్యాలతో చేయబడుచున్నది.
2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డ్ స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము శుద్ధముగా చేయబడుచున్నది.
3. అనేకరకములు చేయక, ఒక్కరకము ఎంతగానూ చేయవచ్చునో అంతగానూ చేయబడుచున్నది. వైజిప్సె కారణములచేత అందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలమి సిమెంటులో యున్నదని అందరికిని తెలిసియున్నది.

సిమెంటు తీయనప్పుడు “ఇంజిన్” బ్రాండు అడిగి తీసికొనినయెడల కట్టడములందు ఏలోపములు కలుగ జేరవు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసందేహములు యుండినను మాకు వ్రాసిన వివరముగా వ్రాయగలము.

ది మదరాసు పోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్క్స్

సొంతదారులు:

ది సౌత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్

పోస్టు పెట్ట 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

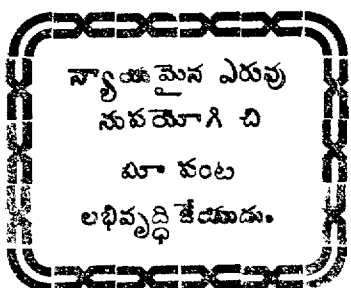
(8049)

Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83.

మా ప్రత్యేక పు
ఫర్టిలైజరులను

వడ్డు, టెటాకు, జొన్నలు,
ఊంకాయ, పొగాకు
మొలకలకు వంటలను
వండించుటకు
ఉపయోగింపుడు.

చేవలపొడి యంత్రములచే
తయారుచేయబడిన
చేవల ఎటువ
ఎముకల పొడి
మొలగు నాటినికూడ
ఉపయోగింపుడు.

ఇతర వివరములకు ఫరలకు ఈ క్రింది నిలాసములకు వ్రాసిన లేఖవలదును:—

ఇండియన్ ఫర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్.

త్రిచూరు. (మలబారు కోస్తు)

INDIAN FERTILISERS, Limited.
TRICHUR. (Malabar Coast)

లేక మనస్సు మద్దూరి చలమయ్య, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా. ఎన్. డి. కృష్ణఅయ్యంగారు, ద్వారక, మధురజిల్లా. సి. ఆర్. రామచంద్రారావు, ఘోస్, నామకల్. టి. ఆర్. రామనుజన్, శ్రీపెరంబుదూరు, చెంగల్పట్టుజిల్లా. ఆర్. పిల్లలోకాచారి, తిరుచూరు, తంజావూరు జిల్లా. టి. ఎస్. వెంకటేశ్వరయ్య, సవ్యాసిగ్రామం, తిరువల్వేలిజిల్లా. 3014

మేలగు పొంతుక కలములు (1514)	
బ్లాక్ 8.0-0	నెట్టు 205 2-8.0
సాక్ష 4.8-0	” 200 2.0-0
కాటరామన్న 7.0-0	బోర్డు 2-8.0
కొండి క్షిప్త 0-18-0	పాదాక్షిప్త 0-2.0

గిరి ప్రదర్శన, ప్రేమనర్స, బ్రిటిష్ కను, మద్రాసు.

తామర తయిలము	
రాజారాణిగల డబ్బోలో ఉండును. వెల 0-6-0.	
తామర; తిట్ట; ఏడుగ గట్టి; దురద; ఉంగరములకుంటి	
చుట్టు; రసికాయలు; తెల్లదుక లాడిపోవుట తెలవలగు	
చర్మలోగములను వాడనము చేయగలదు.	
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు	

ఇది చూడవద్దు

చూచినచో మరువవద్దు
వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యులుగారి
ఇక్ష్వాకుయోజా

కలరా ప్లేగు

వ్యాధులకు జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన
ఆయుర్వేదదివ్యౌషధములు
మా కలరా, ప్లేగుమందులకు
ముఖ్యపాత్ర స్వము
20 వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా,
సిరియా, ఏజిప్ట్ మొదలగుచోట్ల అనేక
పేల ప్రాణులను, కలరా, ప్లేగునుండి

కాపాడుటయే

కలరా శెట్టు 1-కి రు. 1-2-0
ప్లేగు శెట్టు 1-కి రు. 2-2-0
ఇక్ష్వాకుయోజా శెట్టు 1-కి రు. 1-12-0
క్యాటలాగు ఉచితము. ప్యాకింగు పోస్టు
ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆయుర్వేదా శ్రమం,

41 ఆచారపుకవిధి, జి. టి. మదరాసు.

పాత్యపు వెంకటాచల పండితుల
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములకు
లోకామయవార

కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగుకాంతిగుడివ్యాధులకు
వేరొకటి లేదని ధారాళముగా చెప్పవచ్చును
పీటిలో ఆత్మపరమైన యే వస్తువు చేరలేదు
గావున అపుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని
వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కడూను సంతానములేక
నేమించవచ్చును. ఈ మాత్రలు 8 నుండి 12 వ
రకు తాంబూలములో గాని లేక వట్టి నోటి
లోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన
ఎడల మందము ఆజీర్ణము వలబద్ధము నిలి
జ్వరము జ్వరము మలేరియాజ్వరము కీరము
వాతము, దగ్గు, పడికము నరముల నొప్పి బల

మీనక ఇంపు ఎంకా ప్లేగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక
వ్యాధులను దగ్గురకు రానియ్యదు. జబ్బుగలిగిన వేళ ఉపయో
గించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకచోట కూర్చుండ వల
సిన గుమస్తాలు వ్యాపారములు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు
మోసాస్త్రము కూడ ఈ మాత్రలను నేమితి గుణమున పొగ
డుచున్నారు. 250 మాత్రలు గల సీసా 1-కి వెల రు. 0-4-0
ఒక సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పోటీకి 0-4-0 ఒక సీసా
6 సీసాలను తెప్పించిన పోటీకి రు. 1-8-0
12 సీసాలు ” ” 2-18-0
25 సీసాలు ” ” 5-2-0

అన్ని దుకాణములందు దొరకును
శ్రీ శ్రీతారాఘవ వైద్యశాల

(301-594)

మై సూ రు.

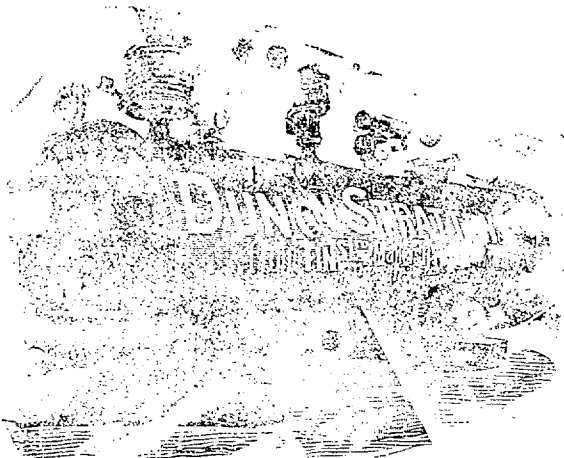
తంజి నిలాసము— కండిట్ మైసూరు.

DUNCAN STRATTON & Co.

డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

ఎంజిన్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 20 అడుగుల వరకు
వరుసగా — డియో-మెటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అ. వరకు
యంత్రములు.
స్టీంబోయింగ్ (వెయిరు)
90 హార్సలు మొదలు
160 హార్సలవరకు వుండును.

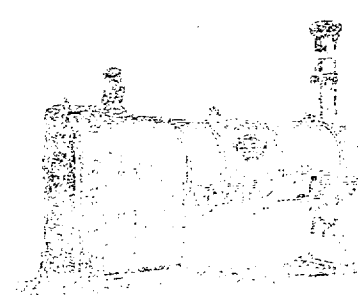

ప్రొఫెసర్ డి. కార్ నెమ్ బాయిలర్లు.

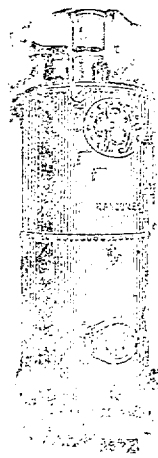

ప్రొఫెసర్ డి. లంకామెరు బాయిలర్లు.
పొడవు 20 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వుండును.

ప్రొఫెసర్ డి. కార్ నెమ్ బాయిలర్లు.
పొడవు 20 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వుండును.

లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీము బోయింగ్ (వెయిరు) 60 హార్సలు మొదలు
100 హ. 120 హ. 150 హ. వరకు వుండును.

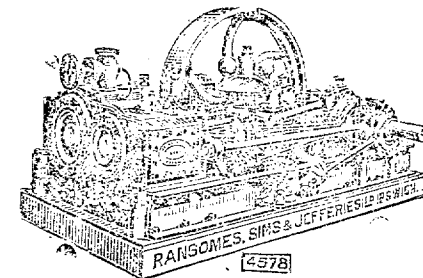

ప్రొఫెసర్ డి. కార్ నెమ్ బాయిలర్లు.
పొడవు 20 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వుండును.

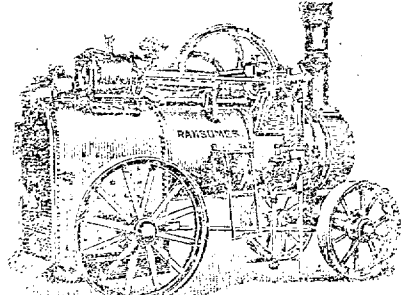
ఈ క్రింద తెలుపబడిన వాటిని
సర్వము చేయదుమా.
దూది బోయింగ్ మెషిన్, వాటిసామానులు
దూది ప్రెస్సింగ్ మెషిన్
దూది స్పిన్సింగ్ మెషిన్
దూది ట్రింగ్ మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ వర్క్ మిల్లింగ్ మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
నంకర్ గడచేయ మెషిన్
వర్క్ బియ్యము చేయ మెషిన్ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగ్ మెషిన్లు
నాగళ్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కొరసన్ నూనె కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ ట్రెటింగ్ (ప్లాస్టు) కొరముట్లు
లేతులు వర్క్ సాపు కొరముట్లు
స్టీలు సాటింగ్, కట్టింగులు, వెజ్టిబిల్స్
కాట్ బరన్ అండ్ కాస్టు విరన్ ఫుల్లిలు.
వగయరా అన్నిరకముల సామానులు.

సైడ్ బై సైడ్ కాంపౌండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజిన్లు.

(కాన్ కు హెచ్చు మొననుండి పోట్ లీయబడినది,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపౌండు ఎంజిన్లు.

పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము వెయరు 120 హార్సలు గలవి.
కాంపౌండు — హెన్రీ, లో వెయర్ సిలిండరు.
స్టీము వెయరు 150 హార్సలు గలవి.

వివరము లకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కైనను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాఫ్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మా నేపర్ బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, శైత్యము, పడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని దబ్బితో నహా కల రూప 0—10—0; డబ్బా 1—5 రూప 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు కలు.

అమృతాంజనం డి. పో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

